

EXPERTÍZNE ŠTÚDIE EÚ SAV

9

Veronika Hvozdíková – Boris Hošoff – Tomáš Jeck

Analýza priorít národnej politiky v oblasti informačno-komunikačných technológií

(Slovenská republika)

Edícia EXPERTÍZNE ŠTÚDIE prináša výskumné, analytické a prognostické práce vypracované na základe objednávky, resp. dohody so zadávateľom a publikujú sa na základe jeho výslovného súhlasu.

AUTORI/RIEŠITEĽSKÝ KOLEKTÍV:

Ing. Veronika Hvozdíková, PhD.

Ing. Boris Hošoff, PhD.

Ing. Tomáš Jeck, PhD.

RIEŠITEĽSKÉ PRACOVICKO:

Ekonomický ústav SAV

ABSTRAKT

Expertízna štúdia predstavuje informačno-komunikačné technológie ako prostriedok zvyšovania konkurencieschopnosti ekonomiky; vo svojej hlavnej časti poskytuje jednak detailný prehľad národných a vybraných európskych strategických dokumentov z oblasti informatizácie spoločnosti, a na druhej strane hodnotí reálnu pozíciu SR v tejto oblasti na základe medzinárodných porovnaní. Osobitná pozornosť je venovaná informatizácii verejnej správy a možnostiam financovania procesu informatizácie prostredníctvom operačných programov (predovšetkým OPIS). V závere predkladaná štúdia načrtáva bariéry implementácie procesu informatizácie na Slovensku, či poukazuje na úspešné príklady (best practices) zo zahraničia.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: Informačno-komunikačné technológie, informatizácia spoločnosti, operačný program Informatizácia spoločnosti, eGovernment

JEL CLASSIFICATION: E61, L86, L88

Objednávateľ: **Microsoft Slovakia s. r. o.**

Objednávateľ prácu prevzal v marci 2011 a písomne súhlasil s jej publikovaním.

Za obsah a jazykovú úroveň zodpovedajú autori.

Technické spracovanie: Mária Lacková

Ekonomický ústav SAV, Šancová 56, 811 05 Bratislava, www.ekonom.sav.sk

KONTAKT: veronika.hvozdikova@savba.sk, tel. 02/52 49 82 14

© Ekonomický ústav SAV, Bratislava 2011

O B S A H

ÚVOD	4
1. INFORMAČNO-KOMUNIKAČNÉ TECHNOLOGIE AKO PROSTRIEDOK ZVYŠOVANIA NÁRODNEJ KONKURENCIESCHOPNOSTI	5
2. PRIORITY A NÁSTROJE ŠTÁTNEJ POLITIKY SR V OBLASTI ROZVOJA A VYUŽÍVANIA IKT	7
2.1. Informatizácia spoločnosti v Programovom vyhlásení vlády 2010 – 2014	8
2.2. Digitálna agenda pre Európu	9
2.3. Priority a ciele informatizácie spoločnosti (so zameraním sa na verejnú správu) v strategických dokumentoch SR	11
2.4. Finančný rámec procesu informatizácie spoločnosti (OPs)	29
3. POZÍCIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V OBLASTI IKT	36
3.1. Súčasný stav informatizácie spoločnosti na Slovensku	38
3.2. Budovanie eGovernmentu v SR – kontext EÚ	40
3.3. Prieskum spokojnosti s elektronickými službami VS	42
3.4. „Best practices“	44
4. IDENTIFIKÁCIA BARIÉR NAPŔIENIA NÁRODNÝCH PRIORÍT V OBLASTI IKT	45
5. ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE	47
PRÍLOHY	49
LITERATÚRA	59

Úvod

Text predkladanej expertíznej štúdie je členený do štyroch vecne odlišných kapitol, ktoré postupne prechádzajú od prehľadu politických priorít na národnej úrovni (zasadených do európskeho kontextu) v oblasti rozvoja IKT, cez hodnotenie skutočnej implementácie až po definovanie bariér plnenia cieľov.

Úvodná kapitola predstavuje informačno-komunikačné technológie a proces informatizácie spoločnosti nielen ako nástroj zvyšovania konkurencieschopnosti národnej ekonomiky, ale aj ako nevyhnutný predpoklad prechodu ku kvalitatívne odlišnému a dlhodobu udržateľnému hospodárskemu rastu založenému na pilieroch znalostnej ekonomiky. V období pred recesiou v roku 2009 dosahovala slovenská ekonomika pomerné vysoké tempá hospodárskeho rastu, za ktorým stáli tradičné zdroje jej konkurencieschopnosti zosobnené v nákladovej výhodnosti, makroekonomickej stabilite a priaznivom podnikateľskom prostredí, vďaka ktorým dochádzalo i k technologickému transferu po línii prichádzajúcich zahraničných investícií. Ako dokazujú posledné ročníky medzinárodných indexov konkurencieschopnosti, konkurenčná pozícia SR sa v poslednom období zhoršuje a potenciál tradičných zdrojov konkurenčnej výhody sa oslabil. Hospodársky rast prameniacy zo zvyšujúcej sa efektívnosti po absolvovaní transformačných procesov a pozitívnych spillovers zahraničných investícií sa postupne vyčerpá, posilňovanie faktorov znalostnej ekonomiky vrátane podpory IKT sa stane nevyhnutnou podmienkou ďalšieho rozvoja.

Druhá kapitola ilustruje, že po roku 2001 vzniklo v SR množstvo strategických dokumentov na národnej úrovni, ktoré chápu IKT ako nástroj a stimul pre ekonomický a sociálny rozvoj a zdôrazňujú ich význam nielen pre ekonomické odvetvia, ale i pre verejný sektor. Postupná informatizácia spoločnosti, a osobitne verejného sektora, sa stala jednou z najvyšších politických priorít, ambiciózne plány však často ostali len v deklaratívnej polohe, realizácia plánovaných krokov zaostáva v prevažnej väčšine prípadov. Najnovšie dokumenty z tejto oblasti priznávajú určité zlyhania a vyjadrujú snahu o revidovanie plánov procesu informatizácie. V tomto kontexte tretia kapitola konfrontuje strategické plány s realitou, keď porovnáva pozíciu SR v niektorých kľúčových determinantoch využívania IKT a procesu informatizácie s ostatnými krajinami EÚ 27 (ale napríklad aj v rámci krajov SR). Osobitná časť je venovaná práve hodnoteniu budovania *eGovernmentu* v SR (porovnanie s EÚ) ako i hodnoteniu spokojnosti s *e-službami* verejnej správy. Záverečná štvrtá kapitola sumarizuje prekážky, ktoré v prípade Slovenska stáli za nedostatočným napĺňaním pôvodne stanovených národných priorít v tejto oblasti, a text štúdie napokon uzatvárajú záverečné zhrňujúce poznámky.

1. INFORMAČNO-KOMUNIKAČNÉ TECHNOLOGIE AKO PROSTRIEDOK ZVYŠOVANIA NÁRODNEJ KONKURENCIESCHOPNOSTI

Prebiehajúce štrukturálne reformy v ekonomickej a sociálnej oblasti, vysoké tempá hospodárskeho rastu, rastúca zamestnanosť a prílev zahraničných investícií zabezpečili v čase vstupu Slovenska do EÚ zvýšenú konkurencieschopnosť slovenskej ekonomiky. Táto konkurencieschopnosť však bola vo veľkej miere postavená na relatívne nízkych mzdových nákladoch, ktoré boli výsledkom zdedenej štruktúry priemyslu a služieb s nízkou pridanou hodnotou a nízkym využitím vedomostí, inovácií a nových technológií. Premena vysokého tempa hospodárskeho rastu na vyššiu kvalitu života si však vyžaduje prechod na kvalitatívne odlišný potenciál rastu – založený na znalostnej ekonomike. Postupná informatizácia spoločnosti je nevyhnutným predpokladom takéhoto prechodu. Vzdelávanie, výskum, inovácie a informačné a komunikačné (IKT) predstavujú základné piliere dlhodobu udržateľného rastu a konkurencieschopnosti národnej ekonomiky.

V rovine teoretickej sa nevyhnutnosť prechodu na novú formu konkurencieschopnosti pretavila do sformovania koncepcie informačnej spoločnosti, považujúcej technologickú zmenu a informačno-komunikačné technológie za nové endogénne zdroje rastu; neskôr do koncepcie poznatkovo-orientovanej (znalostnej) ekonomiky a spoločnosti. V rovine metodologickej sa rastúca úloha IKT a ľudského potenciálu pretavila do konštrukcie nových kvantitatívnych metód merania ekonomického rozvoja – dostupnosť vzdelania a určitých technológií, komunikačnej a technologickej infraštruktúry, elektronizovaných služieb či sofistikovanosť procesov a inovácie sa stávajú zdrojom kvalitatívne chápanej konkurencieschopnosti.

Takéto poňatie konkurencieschopnosti sa premieta aj do komplexných multikriteriálnych indexov konkurencieschopnosti, ale aj do vzniku medzinárodných porovnávacích indexov zameraných výlučne na hodnotenie pilierov poznatkovej ekonomiky, IKT sektora, IKT zručností či inovačnej výkonnosti. Najčastejšie citovaným indexom konkurencieschopnosti s rozsiahlym geografickým i obsahovým pokrytím je *Index globálnej konkurencieschopnosti* (GCI), ktorý vypracúva každoročne *Svetové ekonomické fórum* (WEF). Pozícia Slovenska v rebríčku GCI v jeho posledných vydaniach jasne ilustruje určitý paradox vývoja slovenskej ekonomiky, v kontexte ktorého dosahuje ekonomika dynamický rast bez koherentného inovačného systému, príslušného inštitucionálneho rámca a pri nízkej podpore výskumu.

Pozícia SR podľa Globálneho indexu konkurencieschopnosti (GCI) WEF

Napriek tomu, že Slovensko bolo v roku 2009 (vďaka priaznivému vývoju ukazovateľa HDP per capita) v hodnotení po prvý krát zaradené medzi ekonomiky ťahané inováciami (tretí, najvyšší stupeň rozvoja ekonomiky)*, práve v tretej skupine subindikátorov, ktoré hodnotia kvalitu inovácií a sofistikovanosť podnikových procesov, dosiahlo Slovensko paradoxne najhoršie relatívne umiestnenie v porovnaní so svojim celkovým hodnotením podľa GCI. V tejto skupine indikátorov dosiahlo Slovensko najhoršiu relatívnu pozíciu voči celkovému umiestneniu aj v porovnaní s ostatnými krajinami užšieho regiónu krajín Vyšehradskej skupiny. Možno predpokladať, že i vďaka preradeniu do najvyššieho stupňa rozvoja ekonomiky Slovenská republika v celkovom hodnotení konku-

rencieschopnosti podľa indexu GCI medziročne klesla ako jediná z krajín V4. Dôvodom je vyššia váha subindexu „faktory inovácií a sofistikovanosti“ (30 % váha v porovnaní s 10 % v predošlom štádiu rozvoja ekonomiky), to ale nevysvetľuje fakt, že SR klesala v rebríčku už tretí rok v rade.

Prepad Slovenska v najnovšom hodnotení indexu GCI (publikovaný v septembri 2010) je ešte omnoho dramatickejší – Slovensko, ktoré sa v posledných rokoch umiestňovalo na 41. až 47. mieste (2007 až 2009) zo 133 krajín, kleslo v roku 2010 až na 60. miesto. Doterajší líder v konkurencieschopnosti v regióne V4 – Česká republika, sa medziročne prepadla z 31. na 36. miesto, Maďarsko postúpilo z 58. na 52. miesto a výrazne si polepšilo aj Poľsko, ktoré postúpilo z 46. na 39. miesto. Z uvedeného vyplýva, že konkurencieschopnosť SR sa v roku 2010 dostala do závesu za ostatné krajiny V4. Slovensko bolo tiež v najnovšom hodnotení opätovne preradené do nižšej kategórie stupňa rozvoja, zo skupiny inováciami ťahaných ekonomík do prechodného štádia – medzištádia medzi efektívnosťou a inováciami.

Slovenská republika si tak podľa GCI v súčasnosti udržiava svoju konkurencieschopnosť najmä vďaka dobrým výsledkom v oblasti makroekonomickej stability, rozvoju finančného trhu (zdravé banky a dostupnosť finančných služieb), efektívnosti trhu práce a technologickej pripravenosti. V oblasti vyspelosti podnikových procesov a inovačnej výkonnosti, v ktorej Slovensko zaostávalo, zaznamenalo najväčší prepád i v roku 2010, a to najmä v inovačnej výkonnosti, kde sú za slabé stránky SR považované hlavne verejné obstarávanie moderných technologických produktov, výskumno-vývojová spolupráca univerzít a priemyslu, kvalita výskumno-vedeckých inštitúcií. Omnoho priaznivejšie vyznievajú indikátory v oblasti technologickej pripravenosti (pilier, ktorý hodnotí zavádzanie technológií a využívanie IKT), kde si Slovensko zachovalo pomerne priaznivé umiestnenie (34. miesto), lepšie umiestnenia dosiahlo iba v makroekonomickej stabilite. Technologickú pripravenosť nadhodnocujú v prípade Slovenska najmä priame zahraničné investície a súvisiaci technologický transfer (5. miesto zo všetkých 139 sledovaných krajín), počet užívateľov internetu a rýchlosť internetového pripojenia (nový ukazovateľ pridaný v roku 2010 na základe jeho stúpajúcej dôležitosti pre konkurencieschopnosť).

* Druhým faktorom preradenia (okrem HDP/per cap.) je nízky podiel exportu surovinových zdrojov na celkovom exporte.

Niektoré priaznivé čiastkové ukazovatele inovačnej výkonnosti (podiel mid-tech a high-tech technológií na zamestnanosti a exporte v spracovateľskom priemysle) boli v prípade Slovenskej republiky výsledkom transferu technológií, ku ktorému dochádzalo prostredníctvom priamych zahraničných investícií (PZI). Prílev PZI bol v posledných rokoch v prípade SR stimulovaný jednak pozitívne vnímanými podmienkami pre podnikanie (o čom svedčia priaznivé výsledky medzinárodných indexov hodnotiacich kvalitu podnikateľského prostredia), ale i cenovou a nákladovou konkurencieschopnosťou SR. Takúto povahu konkurenčných výhod slovenskej ekonomiky však môžeme považovať za neudržateľnú. Vývoj pracovných nákladov ako ukazovateľa *nákladovej konkurencieschopnosti* poukazuje na postupné oslabovanie tejto konkurenčnej výhody v porovnaní s ostatnými krajinami v regióne V4 – vplyvom rastu nákladov práce za súčasného spomaľovania produktivity práce dochádza v SR aj k zvyšovaniu jednotkových nákladov práce. V súvislosti s vstupom Slovenska do Európskej menovej únie (EMÚ) v januári 2009 možno predpokladať, že kým pokračujúci proces nominálnej konvergenzie bude prebiehať pod rámcom hospodárskej politiky EÚ a ECB, súbežne s konvergenciou vo výkonnosti bude dochádzať aj k postupnej cenovej konvergencii. Tým sa relatívne oslabí i *cenová konkurencieschopnosť* Slovenska.

Slovenská ekonomika sa tak približuje k etape, v ktorej sa jej rastový potenciál prameňiaci z nízkych nákladov, rastúcej efektívnosti (súvisiacej s transformačnými procesmi) a pozitívnych spillovers zahraničných investícií postupne oslabuje, z dlhodobého hľadiska

bude nevyhnutná adaptácia ekonomiky na rastovú trajektóriu čerpajúcu z nových zdrojov rastu, a to tých faktorov poznatkovej ekonomiky, v ktorých má daná ekonomika potenciál budovať konkurenčnú výhodu. Aj v národnej *Stratégii informatizácie spoločnosti v podmienkach SR* sa uvádza, že Slovensko priebežne stráca dlhodobou rozvíjaný ľudský kapitál, a tým i možnosť efektívneho využitia komparatívnej výhody v oblasti informatiky – práve „znalostné“ odvetvia ekonomiky vychádzajúce z IKT sú charakterizované vysokou pridanou hodnotou, dynamickým rozvojovým potenciálom a dlhodobou perspektívou. Cieľavedomá snaha o informatizáciu spoločnosti je nielen integračným záväzkom voči EÚ, ale i hospodárskou nevyhnutnosťou, a teda celospoločenským záujmom a prioritou.

2. PRIORITY A NÁSTROJE ŠTÁTNEJ POLITIKY SR V OBLASTI ROZVOJA A VYUŽÍVANIA IKT

Politiky informatizácie spoločnosti vo všeobecnosti určujú strategické priority rozvoja informačnej spoločnosti a nástroje ich realizácie cez podporu informačno-komunikačnej infraštruktúry, informatizáciu verejnej správy, rozvoj digitálnej gramotnosti či podporu výskumu. Štátna politika a prijaté stratégie v oblasti informatizácie spoločnosti na Slovensku nadväzujú na iniciatívy celoeurópskeho charakteru – ešte v predvstupovom období sa Slovenská republika v roku 2001 spolu s ostatnými kandidátskymi krajinami pripojila k iniciatíve *eEurope+*, ktorá nadväzovala na iniciatívu členských krajín *eEurope*. Na tomto základe SR vypracovala prvý ucelený strategický dokument pre oblasť informatizácie – *Politiku informatizácie spoločnosti v SR*. Program *eEurope* a príslušné akčné plány si kládli za cieľ zapojiť každého občana a domácnosť, každý podnik, školu a úrad do digitálneho veku; vytvoriť počítačovo gramotnú Európu; či zabezpečiť, aby mal celý proces sociálnu dimenziu a posilňoval súdržnosť spoločnosti.

Ciele informatizácie jednej z najdôležitejších sfér – verejnej správy (VS) – boli ďalej rozpracované v neskoršej iniciatíve *i2010* (Európska informačná spoločnosť pre ekonomický rast a zamestnanosť), v rámci ktorej je vypracúvaný pravidelný monitoring stavu plnenia cieľov *eGovernmentu* (podľa 20 vybraných služieb) a na ktorú nadväzujú viaceré slovenské národné strategické dokumenty z oblasti budovania informačnej spoločnosti (benchmark *eGovernmentu* sa pred rokom 2005 robil na základe akčného plánu *eEurope 2005 Action Plan*, ktorý bol predchodcom *i2010*). Národné stratégie SR sú taktiež vypracované v súlade s programom *IDABC* (Interoperabilita európskych *eGovernment* služieb pre verejnú správu, podnikateľov a občanov), ktorý odráža snahu o vzájomnú kompatibilitu riešení a dostupnosť služieb verejnej správy naprieč všetkými členskými štátmi EÚ. Iniciatíva *i2010* bola v roku 2010 nahradená novou stratégiou do roku 2020 pod názvom *Digitálna Agenda*. Najnovším dokumentom s celoeurópskym dosahom je teda *Digitálna agenda pre Európu*.

2.1. Informatizácia spoločnosti v Programovom vyhlásení vlády 2010 – 2014

Súčasná vláda SR si uvedomuje dôležitosť faktu, že základom prosperity a rozvoja ekonomiky sú znalosti, ich šírenie a využívanie. Vo vyspelých ekonomikách, v ktorých hospodársky rozvoj je založený na kvalitatívnych faktoroch, tvorí informatizácia verejnej a štátnej správy, obchodu a podnikania dôležitú prioritu.

Informatizácia spoločnosti predstavuje dôležitý prvok vytvárania vedomostnej spoločnosti. Vláda v rámci hospodárskej politiky proklamuje nevyhnutnosť zabezpečenia systematického, koordinovaného a vzájomne prepojeného postupu jednotlivých rezortov, ktoré ju priamo ovplyvňujú a tvoria. Ide najmä o ministerstvo školstva (vzdelávanie, výskum a vývoj), ministerstvo hospodárstva (výskum, vývoj a inovácie), ministerstvo financií (kapitálový trh a informatizácia verejnej správy) a ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií (informačná a komunikačná infraštruktúra). „Práve doterajšia absencia koordinovaného postupu na úrovni vlády v tejto oblasti je jedným z hlavných dôvodov slabého rozvoja vedomostnej ekonomiky na Slovensku“ (s. 7). Vo svojom programovom vyhlásení na roky 2010 – 2014 pomenovala vláda niektoré problémy a spôsoby ich riešenia:

V oblasti daní a odvodov sa vláda zaviazala, že „vytvorí informatizovanú daňovú správu postavenú na elektronickej komunikácii, čím zníži administratívu daňovníkov a výrazne zjednoduší plnenie ich povinností“ (s. 10). Do tejto oblasti môžeme zaradiť aj zjednodušenie poplatkového systému zavádzaním povinnosti úradov akceptovať platobné karty alebo bankové prevody.

Snaha vlády je proklamovaná aj *v oblasti podpory konkurencieschopnosti podnikateľského prostredia*. Úsilie je predovšetkým orientované na znižovanie administratívnej náročnosti podnikania vo vzťahu verejnej správy a súkromného sektora. Vláda sa zaviazala že: „Informatizáciou štátnej a verejnej správy vláda SR odstráni niekoľkonásobne sa opakujúce požiadavky na informácie, doklady a údaje podnikateľov. Urýchleným zavádzaním služieb eGovernmentu zefektívni procesy vo všetkých oblastiach, kde dochádza k interakcii verejnej správy s podnikateľskými subjektmi. Vláda SR tak vytvorí stimulujúce podmienky na široké využívanie elektronickej komunikácie podnikateľov a štátnej správy vrátane systému elektronickej verifikácie s cieľom znižovania administratívnej náročnosti podnikania.“ (s. 11). V tejto oblasti chce vláda taktiež: „klásť dôraz na prepájanie verejných registrov – dane, sociálne záležitosti, zdravotníctvo, kataster a i. – a zanalyzuje možnosť pridelovania jednotnej identifikácie pre podnikateľské subjekty s cieľom znižovať administratívnu náročnosť“ (s. 11).

Podľa programového vyhlásenia vláda s cieľom zabezpečiť čo najširšiu dostupnosť elektronických služieb podporí *rozvoj vysokorýchlostných sietí* tak, aby sa pokrytie obyvateľstva vysokorýchlostným internetom čo najviac priblížilo priemernej úrovni krajín EÚ. Záujmom vlády je aj digitalizácia televízneho vysielania. Zaväzuje sa „uskutočniť všetky potrebné kroky smerujúce k ukončeniu prechodu na digitálne pozemské televízne vysielanie do roku 2012“. Súčasne „vytvorí podmienky na efektívne využitie frekvenčného spektra získaného prechodom na digitálne televízne vysielanie, ako aj podmienky na ďalšiu modernizáciu a pridané služby televízneho vysielania a digitalizáciu rozhlasového vysielania“ (s. 17).

Informatizácia sa týka aj *oblasti zdravotníctva*, v ktorej si vláda vytýčila ciele naplnením „Programu implementácie eHealth v súlade s potrebami slovenského zdravotníctva a stratégiou EÚ.“ Bude sa usilovať zaviesť do praxe „elektronickú zdravotnú dokumentáciu, Národný zdravotný portál a ďalšie eHealth aplikácie v rámci Národného zdravotníckeho informačného systému ako nástroje zvyšovania kvality, efektívnosti a dostupnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti“ (s. 30).

Zámery vlády v oblasti informatizácie sa dotýkajú aj *základného a stredného školstva*, v ktorom chce zabezpečiť „lepšie využívanie digitálneho vzdelávacieho obsahu, ako aj eLearningu na všetkých úrovniach vzdelávania“.

Vláda sa zaviazala v oblasti *kultúrneho dedičstva* realizovať projekty jeho digitalizácie. Chce tiež posilniť postavenie knižníc ako centier vedomostí a poznania, využívajúc súčasné informačno-technologické možnosti. Zároveň podporí využívanie kultúrnych služieb pamäťových inštitúcií, múzeí a galérií na rozvoj cestovného ruchu“ (s. 38).

Informatizácia sa týka aj zámerov vlády v *justícii*. Zaviazala sa presadiť povinnosť súdov zverejňovať súdne informácie na internete a vytvoriť podmienky na elektronické nahrávanie pojednávanií. Podporou informatizácie chce vláda umožniť, aby „účastníci konania mohli so súdom komunikovať elektronicky a mohli sledovať procesný stav konania prostredníctvom internetu, aby prostredníctvom internetu mal každý prístup k prehľadu o pojednávaniach na súdoch“ (s. 41). Vláda chce zabezpečiť, aby mal každý súd svoju internetovú stránku.

Pre *verejnú správu* predstavuje informatizácia jednu z kľúčových výziev a pri riešení problémov bude zohrávať rozhodujúcu úlohu. Programové vyhlásenie vlády proklamuje že, „základom je modernizácia všetkých existujúcich systémov, zavádzanie nových systémov, ich zosúladenie a integrovanie, dosiahnutie kompatibility a interoperability na všetkých úsekoch verejnej správy. Je to základný predpoklad pre poskytovanie kvalitných, rýchlych a dostupných služieb občanom. Vláda SR bude zároveň podporovať plnenie strategických úloh v oblasti informačnej bezpečnosti“ (s.48). Vláda prostredníctvom eGovernmentu chce zabezpečiť vydávanie elektronickej identifikačnej karty a „prispôbiť vydávanie dokladov tak, aby bola zaistená bezpečná identifikácia občanov v informačných systémoch eGovernmentu, využívanie zaručeného elektronického podpisu a aby bolo umožnené využitie dokladov a informačných systémov pre bezpečnú identifikáciu pri využívaní služieb i v súkromnom sektore“ (s.45). Súčasťou informatizácie verejnej správy má byť aj pripájanie matričných úradov na centrálny informačný systém a budovanie centrálnej databázy matričných udalostí.

Informačné technológie budú podľa Programového vyhlásenia vlády využívané aj v rámci zavádzania povinného elektronického verejného obstarávania a elektronických aukcií (napr. pri udeľovaní licencií na rýchlu zdravotnícku pomoc).

2.2. Digitálna agenda pre Európu

Rozvíjanie znalostnej spoločnosti, ktorá zohráva v agende v Európskej únii primárnu úlohu je založená na 4 kľúčových oblastiach: vzdelávanie, výskum, inovácie a IKT. Informatizácia spoločnosti je logicky súčasťou politickej agendy EÚ a členských krajín. Európska komisia prezentovala v marci 2010 stratégiu *Európa 2020*. Jednou so siedmich hlavných iniciatív tejto stratégie je *Digitálna agenda pre Európu*, ktorá formulovala kľúčové úlohy IKT. Bohužiaľ, v dnešnej Európskej únii existuje viacero bariér, ktoré neumožňujú naplno využívať potenciál IKT. Európska komisia definovala hlavných 7 prekážok, ktorých odstránenie si bude vyžadovať úsilie nielen na strane orgánov EÚ ale aj národných vlád:

1. Fragmentácia digitálnych trhov
2. Nedostatok interoperability
3. Počítačová kriminalita a riziko malej dôvery v siete
4. Nedostatok investícií do sietí
5. Nedostatočný výskum a úsilie o inovácie
6. Nedostatočná digitálna gramotnosť a zručnosti
7. Nevyužitie príležitosti pri reakciách na zmeny v spoločnosti.

Na prekonanie uvedených problémov navrhuje Európska komisia prijať viacero opatrení na nadnárodnej a národnej úrovni.

Európskej únii chýba jednotný trh v sektore kultúrneho, žurnalistického a tvorivého obsahu. Riešením by malo byť zvládnutie cezhraničného a celoeurópskeho udeľovania licencií v audiovizuálnom sektore, ktoré by zjednodušilo určovanie, spravovanie a cezhraničné

udeľovanie autorských práv. Viac ako 90 % operácií on-line obchodu sa uskutočňuje v rámci hraníc členských štátov EÚ. Jedným z dôvodov sú prekážky pri elektronických platbách. Európska únia má síce spoločnú menu, ale trh elektronických platieb a elektronického fakturovania ostáva naďalej fragmentovaný. Riešením by bolo dokončenie Jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA). Členské štáty by mali do roku 2013 transponovať smernicu o DPH a zaručiť, aby sa s elektronickými faktúrami zaobchádzalo rovnako ako s papierovými. Okrem technických a právnych prekážok on-line obchodovania je ďalšou bariérou nízka dôvera spotrebiteľov (obavy o bezpečnosť platby, obavy o ochranu súkromia, nedôvera voči on-line prostrediu). Európska komisia sa bude snažiť posilniť dôveru spotrebiteľov prostredníctvom nových iniciatív regulačného prostredia; vytvorením platformy pre „on-line značky dôvery EÚ“ alebo vytvorením „Kódexu EÚ práv v on-line prostredí“.

Veľkou výzvou vytvárania digitálnej spoločnosti ostáva interoperabilita. Potenciál IKT sa využije iba vtedy, keď bude zabezpečená interoperabilita medzi zariadeniami, sieťami, registrami, aplikáciami, sieťami a službami. Prvoradou podmienkou sú jednotné normy nových technológií; Európska komisia v tomto smere vyvíja niekoľko iniciatív, ktoré majú smerovať k zlepšeniu určovania a využívania noriem technológií.

Výzvou, ktorej čelí digitálna Európa, je predovšetkým zvyšovanie dôvery a bezpečnosti v digitálnej spoločnosti. V oblasti boja proti digitálnej/počítačovej kriminalite zohrávajú dôležitú úlohu členské štáty. Na vnútroštátnej úrovni by členské štáty mali zriadiť sieť tímov reakcie na núdzové počítačové situácie (CERT), v spolupráci s Komisiou vykonávať veľké simulácie útokov a preveriť stratégie na ich zmierňovanie, zaviesť horúce linky na oznamovanie urážlivého alebo škodlivého on-line obsahu, organizovať informačné a edukatívne kampane o on-line bezpečnosti zamerané najmä na deti, zriadiť alebo prispôsobiť vnútroštátne platformy na oznamovanie trestných činov.

Nevyhnutným predpokladom fungovania digitálnej Európy je budovanie masovo dostupného rýchleho a ultrarýchleho internetu za konkurenčné ceny. Znamená to zaručiť univerzálne širokopásmové pokrytie (kombináciou pevného a bezdrôtového pokrytia) a časom podporovať zavádzanie novej generácie prístupových sietí (NGA). Členské krajiny by v tejto oblasti mali vypracovať a uviesť do praxe vnútroštátne plány pre širokopásmový internet; prijať opatrenia, ktoré uľahčia investície do širokého pásma; využívať prostriedky zo štrukturálnych fondov na investície do IKT a realizovať program európskej politiky frekvenčného spektra.

Slabou stránkou dnešnej EÚ sú nízke investície do výskumu a vývoja súvisiaceho s IKT. Členské krajiny by preto mali do roku 2020 zdvojnásobiť ročné výdavky na výskum a vývoj IKT, podnietiť zodpovedajúci nárast súkromného financovania a angažovať sa vo veľkých pilotných projektoch. Nedostatočné využívanie IKT je často zapríčinené nízkou digitálnou gramotnosťou (napr. 30 % Európanov ešte nikdy nepoužilo internet). Preto medzi kľúčové úlohy členských štátov by malo patriť realizovanie dlhodobých politík, ktoré sa týkajú rozvoja elektronických zručností a digitálnej gramotnosti.

2.3. Priority a ciele informatizácie spoločnosti (so zameraním sa na verejnú správu) v strategických dokumentoch SR

Politika informatizácie spoločnosti v SR

Korene ucelene definovanej národnej politiky a priorít v oblasti rozvoja a využívania IKT sú ukotvené v dokumente *Politika informatizácie spoločnosti v SR* – na tento dokument nadväzujú ďalšie prijaté strategické dokumenty národného charakteru.¹ Vláda SR schválila *Politiku informatizácie spoločnosti SR* v júni 2001 súčasne s pripojením sa k iniciatíve *eEurope+*.² Dokument definuje význam IKT pri transformácii technologickej štruktúry ekonomiky SR a chápe ich ako nástroj a stimul pre ekonomický a sociálny rozvoj, zdôrazňuje význam IKT nielen v ekonomických odvetviach, ale i vo vzdelávaní, zdravotníctve, ochrane životného prostredia, pri sprístupňovaní informácií občanom, zjednodušení komunikácie s verejnou správou a pri účasti občanov na riadení štátu.

B o x 2.1

Význam IKT pre ekonomický a sociálny rozvoj

IKT umožňujú:

- zefektívniť podnikateľské procesy znižovaním nákladov na obchodné transakcie;
- otvárať nové podnikateľské možnosti na svetových trhoch aj pre malé a stredné podniky prostredníctvom širokého a lacného prístupu k informáciám;
- vytvárať pracovné miesta pre kvalifikovaných pracovníkov, najmä v malých a stredných podnikoch, ktoré sú nositeľom zamestnanosti;
- rýchlo inovovať typy vyrábaných výrobkov a služieb a zvyšovať podiel výroby s vysokou pridanou hodnotou;
- racionalizovať výrobné procesy a šetriť suroviny a energiu;
- posilňovať regionálny rozvoj sprístupňovaním informácií a novými formami práce a tým významne zvýšiť konkurencieschopnosť hospodárstva a zamestnanosť.

Prameň: Politika informatizácie spoločnosti v SR.

Dokument tiež identifikoval dovedajšie *bariéry procesu informatizácie spoločnosti* v SR:

- absencia politiky a stratégie rozvoja informačnej spoločnosti v podmienkach SR;
- neujasnené kompetencie a nedostatočná koordinácia rezortov zodpovedných za rôzne aspekty procesu informatizácie;
- absencia systémového prístupu pri príprave príslušnej legislatívy;
- roztrieštenosť finančných zdrojov, ktorá neumožňuje rozbehnúť komplexnejšie projekty umožňujúce využitie potenciálu informačných a komunikačných technológií;
- nedostatočná koordinácia aktivít a spolupráce na medzinárodnej úrovni v rámci globalizácie, minimálne zapájanie sa do medzinárodnej deľby práce.

¹ *Politika informatizácie spoločnosti* nahradila zastaralý *Národný program informatizácie* z roku 1992.

² Akčný plán *eEurope+* bol výsledkom užšej koordinácie aktivít kandidátskych krajín (vrátane SR) s EÚ a nadväzoval na iniciatívu *eEurope – Informačná spoločnosť pre všetkých*, ktorú prijala Európska komisia v r. 2000.

Keďže vláda týmto dokumentom deklarovala rozvoj informatizácie spoločnosti ako jednu z hlavných priorít SR, dokument rozpracováva i *prioritné ciele* informatizácie a navrhuje *nástroje* na podporu tohto procesu:

<i>Prioritné ciele štátnej politiky informatizácie spoločnosti</i>	<i>Opatrenia na podporu procesu informatizácie spoločnosti</i>
• participovať na znalostnej a digitálnej ekonomike, • zabezpečiť, aby občania SR boli schopní obstať v konkurencii na pracovné miesta v globálnej znalostnej a digitálnej ekonomike, • využiť inovačný potenciál IKT v miere, ktorá nám zaručí konkurencieschopnosť v globálnej ekonomike (odstránením bariér pre elektronický obchod), • uľahčiť účasť občanov na správe vecí verejných a styk s orgánmi štátnej správy dôslednou informatizáciou služieb verejnej správy (<i>e-vláda, e-vládnutie</i>), • vytvárať potrebné podmienky na rozvoj všetkých foriem vzdelávania vrátane celoživotného vzdelávania, ktoré umožní začlenenie SR a jej občanov do globálnej informačnej spoločnosti, • dosiahnuť, aby potenciál IKT slúžil na skvalitnenie života občanov SR, • harmonizovať aktivity súvisiace s rozvojom informačnej spoločnosti s aktivitami EÚ, hlavne zabezpečiť podporu akčného plánu <i>eEurope+</i>.	• vytvorenie inštitucionálnej podpory na odbornej i administratívno-legislatívnej úrovni, v rámci ktorej zabezpečí optimálne rozdelenie kompetencií, a dôsledná koordinácia domácich a medzinárodných aktivít, • zabezpečovanie zdrojov a financovania procesu informatizácie spoločnosti s tým, že cieľom je koncentrácia prostriedkov na vybrané strategické projekty informatizácie, • vytvorenie regulačného prostredia (legislatíva, štandardy, normy), ktoré zabezpečí rovnosť šancí pre podnikateľské a verejnoprávne subjekty a rovnosť prístupu k výhodám informačnej spoločnosti pre všetkých občanov, • vytváranie podnikateľskej klímy a stimulov pre podnikateľské investície a rozvoj informačno-komunikačného a znalostného priemyslu v SR a prenikanie jeho výsledkov do všetkých sfér národného hospodárstva a života spoločnosti, • vytváranie pracovných príležitostí pre digitálne vzdelanú pracovnú silu s cieľom zamedziť masívny odchod tvorivého potenciálu do zahraničia, • vypracovanie a presadzovanie <i>Stratégie informatizácie spoločnosti v SR</i> a jej realizácie prostredníctvom krátkodobých akčných plánov a strednodobých programov, • systematickú a razantnú podporu oblastí, ktoré vytvárajú systémové predpoklady rozvoja informačnej spoločnosti, t. j. digitálne vzdelávanie všetkých občanov, informačno-komunikačná infraštruktúra, legislatíva a štandardizácia, <i>e-služby</i> verejnej správy občanom, resp. výskum a vývoj v oblasti informatiky a IKT.

Prameň: Politika informatizácie spoločnosti v SR.

Tento základný dokument určil *prioritné oblasti informatizácie spoločnosti*, pričom významnou časťou stratégie informatizácie by sa mali stať oblasti, ktoré sú prirodzenou doménou štátnej správy:

- *informačno-komunikačná infraštruktúra* (nízke prenosové rýchlosti sietí SANET – slovenská akademická dátová sieť a GOVNET – sieť štátnych orgánov a verejnej správy znehodnocujú existujúce aplikácie, napr. projekt INFOVEK pre pripojenie škôl na internet alebo JASPI – zverejňovanie právnych predpisov);
- *informatické vzdelávanie občanov a informatizácia vzdelávania* (princíp dostupnosti informácii a ľahkej použiteľnosti informačných služieb; zabezpečiť digitálnu gramotnosť občanov – cez projekt INFOVEK zabezpečiť digitálne vzdelávanie na ZŠ a SŠ; podpora celoživotného vzdelávania v tejto oblasti, napr. ECDL – European Computer Driving Licence; nové vzdelávacie prístupy, napr. dištančné a multimediálne vzdelávanie);

- *legislatíva a štandardizácia* (legislatíva musí reagovať na nové výzvy plynúce z využívania IKT – prenos a uchovávanie osobných údajov, dôverných informácií; previazať novú legislatívu s existujúcou – zákon o ochrane osobných údajov, zákon o elektronickom podpise, zákon o elektronickom obchode; legislatívne zmeny sa musia premietnuť do noriem a štandardov);
- *e-služby verejnej správy* (postupné sprístupnenie služieb verejnej správy online (*e-služby*) pre občanov a podnikateľov; vytvoriť podmienky pre jednotnú identifikáciu občana v elektronických systémoch verejnej správy a systémoch sociálnej a zdravotnej starostlivosti; zaviesť systém elektronických ID preukazov; jednotný vstupný portál pre web stránky verejnej správy; vybudovať systém integrovaných *e-služieb* občanom – od podávania žiadostí o vydanie dokladov po vyhľadávanie voľných pracovných miest; a pre podnikateľov – napr. využívanie elektronických formulárov);
- *ekonomicko-sociálne aspekty informatizácie* (zjednotenie právnych predpisov v oblasti *e-obchodu* a *e-podnikania*; zaviesť elektronické verejné obstarávanie ako súčasť *e-obchodu*; legalizovať elektronický podpis);
- *výskum a vývoj v oblasti informatiky* (výskum zameraný na efektívne a bezpečné využitie IKT – bezpečná komunikácia, bezpečné ukladanie informácií, nástroje pre *e-obchod* a *e-vládu*; zvýšenie efektívnosti samotného vzdelávania, zapojenie sa do medzinárodnej spolupráce, napr. rámcové programy EÚ).

Stratégia informatizácie spoločnosti v podmienkach SR + Akčný plán

K vypracovaniu *Stratégie informatizácie spoločnosti SR* prijatej v januári 2004 a príslušných *Akčných plánov* sa Vláda SR zaviazala už v dokumente *Politika informatizácie spoločnosti v SR*, absencia takejto stratégie bola totiž identifikovaná ako jedna z bariér procesu informatizácie.³ *Základnými princípmi* stratégie informatizácie spoločnosti sú klientcentrizmus (orientácia na občana), charakter otvoreného dokumentu (umožňuje adaptáciu na meniace sa podmienky), zákonitosti voľného trhu a koncepcnosť a postupnosť pri realizácii. Podpora procesu informatizácie spoločnosti (IS) vyžaduje opatrenia najmä v 3 oblastiach: vytvorenie inštitucionálnej podpory (vrátane rozdelenia kompetencií a koordinácie aktivít); zabezpečenia financovania procesu IS; a vytvorenie vhodného právneho prostredia. *Cieľom stratégie* bolo vytvoriť podmienky pre koordinované, koncepcné a efektívne vynakladanie verejných financií v procese IS; budovanie vedomostného kapitálu a konkurencieschopnosti obyvateľstva; zefektívnenie výkonu verejnej správy; a zabezpečenie transparentnosti a zníženia korupcie vo verejnej správe.

---

³ Tento dokument definuje „informatizáciu spoločnosti“ ako koncepcne riadený proces smerujúci k maximálnemu využitiu potenciálu IKT vo všetkých relevantných oblastiach spoločenského, politického a hospodárskeho života. Hlavným prínosom je zvýšenie kvality života občanov a vytvorenie podmienok pre budovanie vedomostnej ekonomiky.

Vytváranie celospoločenských podmienok pre IS vidí stratégia IS v 4 rovinách:

- Budovanie základných pilierov informatizácie:
  - obsah – informácie a služby (charakter obsahu je klasifikovaný v programe eEurope+)
  - Ľudia – zvyšovanie ľudských zdrojov a zručností
  - infraštruktúra
- Riadenie procesu informatizácie – v záujme jednotnej koordinácie prekračujúcej kompetencie jednotlivých rezortov stratégia zavádza inštitút *Spĺnomocnenca vlády pre informatizáciu spoločnosti*
- Financovanie procesu informatizácie – stratégia definuje financovanie IS na 4 úrovniach: rezortná, nadrezortná úroveň, prostriedky EÚ (prostredníctvom čerpania štrukturálnych fondov) a ďalšie zdroje (napr. Európska investičná banka, Svetová banka)
- Legislatívne prostredie procesu informatizácie.

Ako prioritné oblasti vytvárania podmienok pre IS stratégia považuje:

- *Informačno-komunikačnú infraštruktúru* (vytvoriť infraštruktúru v súlade s cieľmi eEurope+ a s rešpektovaním trendov zakotvených v akčnom pláne eEurope 2005; prioritne podporovať rozvoj širokopásmových sietí pre vzdelávanie, vedu, výskum, kultúru, zdravotnícke služby, verejnú správu)
- *Informatizáciu verejnej správy* (pre rozšírenie účasti občanov na správe vecí verejných a ich styku s orgánmi štátnej správy a uľahčenie styku podnikateľskej sféry s orgánmi verejnej správy je o. i. nevyhnutné budovať informačný systém verejnej správy využitím nákladovo nenáročných riešení, napr. Open source riešení)
- *Vzdelávanie*
- *Elektronický obchod a podnikanie*
- *Výskum a vývoj*
- *Bezpečnosť a ochranu digitálneho prostredia.*

Tento strategický dokument o. i. zdôrazňuje zámer čerpania štrukturálnych fondov EÚ pre oblasť informatizácie (v súčasnosti zastrešené *Národným strategickým referenčným rámcom*, pozri ďalej v texte), definuje tiež potrebu vypracúvania štúdií uskutočniteľnosti (tzv. *feasibility štúdie*) a vytvorenia národného internetového portálu na podporu rozvoja IS s cieľom elektronicky poskytovať súhrnné informácie o stave rozvoja IS v SR (v súčasnosti portál www.informatizacia.sk pod MF SR; zriadený v decembri 2007). Presadzovanie *Stratégie informatizácie spoločnosti* sa realizovalo prostredníctvom tzv. *Akčných plánov*, čiže harmonogramov činností súvisiacich s procesom IS. Plnenie *Akčných plánov* bolo až do konca roka 2008 priebežne monitorované a každoročne vyhodnocované v *Správach o plnení Akčného plánu IS* a úlohy boli aktualizované na zasadnutiach vlády.

B o x 2.2

Základné ciele a úlohy Akčného plánu stratégie informatizácie spoločnosti v SR

0. Urýchliť budovanie základných pilierov informačnej spoločnosti A) Štandardizovaná tvorba a integrácia užitočného obsahu pre fyzické a právnické osoby, B) Budovanie ľudských kapacít pre informačnú spoločnosť primárne v štátnej a verejnej správe, C) Konceptné a systematické budovanie infraštruktúry pre prístup a konektivitu.	1. Stimulovať využívanie internetu tvorbou a poskytovaním relevantného obsahu ▪ Urýchliť e-obchod, ▪ Verejná správa on-line: elektronický prístup k verejným službám, ▪ Zdravotníctvo on-line, ▪ Európsky digitálny obsah pre globálne siete, ▪ Inteligentné dopravné systémy, ▪ Životné prostredie on-line, ▪ Vzdelávanie on-line.
2. Investície do ľudí a ich kvalifikácie ▪ Európska mládež v digitálnom veku, ▪ Akvizícia zručností potrebných pre poskytovanie digitálnych informácií a služieb pre zamestnancov štátnej a verejnej správy, ▪ Umožniť všetkým účasť na tvorbe a prínosoch znalostnej ekonomiky, ▪ Vypracovať a realizovať program prístupu k informačným technológiám na základe princípu rovnosti príležitostí pre špecifické skupiny obyvateľstva, ohrozené nezamestnanosťou a sociálnym vylúčením.	3. Lacnejší, rýchlejší a bezpečnejší internet ▪ Podpora nasadenia moderných technológií pre prístup a konektivitu umožňujúcich cenovo dostupné širokopásmové pripojenie k Internetu pre všetkých občanov, ▪ Posilnenie konkurencie v poskytovaní prístupu k miestnym prístupovým sieťam, ▪ Integrácia informačnej bezpečnosti do IT transakcií na všetkých úrovniach.

Prameň: Akčný plán stratégie IS v podmienkach SR.

Zmyslom *Stratégie informatizácie spoločnosti a Akčného plánu* bolo rozpracovať *Politiku informatizácie spoločnosti v SR* na prioritné oblasti s konkrétnym časovým harmonogramom plnenia procesu informatizácie – skúsenosti a pravidelné monitorovanie poukázali na problém široko a všeobecne formulovaných úloh s nepresným finančným krytím, úlohy sa plnili obmedzene a s časovým sklzom, úspešnosť procesu nebola merateľná.

Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 (Lisabonská stratégia pre Slovensko/Národná lisabonská stratégia)

Lisabonská stratégia pre Slovensko schválená Vládou SR v roku 2005 je rozpracovaním európskej *Lisabonskej stratégie* prijatej na summite EÚ v roku 2000 na slovenské podmienky. Jej hlavným cieľom bolo zabezpečiť, aby Slovensko čo najrýchlejšie dobehlo životnú úroveň najvyspelejších krajín EÚ, a to vytváraním podmienok pre rast ekonomickej konkurencieschopnosti. Už základnou premisou *Národnej lisabonskej stratégie* je, že dlhodobú konkurencieschopnosť Slovenska je možné zabezpečiť len uskutočnením nevyhnutných štrukturálnych reforiem a a vytváraním podmienok pre rozvoj znalostnej ekonomiky. Stratégia sa stala východiskom pre *Národný strategický referenčný rámec*, ktorý určuje podmienky využitia štrukturálnych fondov EÚ v programovacom období 2007 – 2013. Stratégia je v rozvojevej časti zameraná na 4 kľúčové oblasti:

- Informačná spoločnosť
- Veda, výskum a inovácie

- Podnikateľské prostredie
- Vzdelávanie a zamestnanosť.

Informatizácia spoločnosti je nevyhnutným prostriedkom budovania znalostnej ekonomiky v SR, stratégia definovala 3 hlavné priority v tejto oblasti:

• Informačná gramotnosť	zabezpečiť informačnú gramotnosť všetkých vekových a sociálnych skupín; premena tradičnej školy na modernú; zabezpečiť informatizáciu školstva, počítačovú gramotnosť učiteľov na všetkých stupňoch škôl ako i zamestnancov verejnej správy; zvýšiť vybavenosť škôl IKT aj v spolupráci so súkromným sektorom...
• Efektívna elektronizácia verejnej správy	prepojiť informačné systémy inštitúcií verejnej správy efektívnym, spoľahlivým a bezpečným spôsobom, definovať štandardy a rozhrania pre výmenu dát; sprístupniť na ústrednom verejnom portáli postupne služby pre občanov a špeciálne pre podnikateľov; zlepšiť fungovanie všetkých verejných registrov a databáz ich úplnou elektronizáciou; zefektívniť proces informatizácie vo verejnom sektore, zaviesť koncepcnosť a sledovať konkrétne výsledky projektov, zvážiť možnosti spoločného verejného obstarávania; zaviesť bezpečné elektronické identifikačné preukazy, ktoré sú potrebné pre transakcie v rámci e-vlády
• Široká dostupnosť internetu	pokračovať v liberalizácii telekomunikačného trhu; podporiť vybudovanie prístupu na širokopásmový internet s efektívnym využitím chrbtových infraštruktúr, ktorých majoritným vlastníkom je štát; podporiť rozvoj verejne prístupných miest pre prístup k internetu; podporiť programy založené na partnerstve so súkromnou sférou, ktorých cieľom je zabezpečiť počítače so širokopásmovým pripojením na internet pre širokú verejnosť

Prameň: Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010.

V oblasti Podnikateľské prostredie definovala stratégia verejné inštitúcie ako „partnera a nie bremeno“, čo si o. i. vyžaduje:

- plne elektronizovať výmenu informácií o podnikateľovi medzi jednotlivými verejnými inštitúciami; žiadna informácia, ktorú už o podnikateľovi má niektorá verejná inštitúcia nesmie byť požadovaná priamo od podnikateľa;
- zjednodušiť požiadavky verejných inštitúcií smerom k podnikateľom pri vstupe na trh a to najmä plnou informatizáciou celého procesu a prípadne aj zavedením tzv. one-stop-shops;
- posilniť transparentnosť a efektívnosť verejného obstarávania postupným prechodom na úplne elektronické verejné obstarávanie.

V prípade *Národnej lisabonskej stratégie* plnila úlohu „akčného plánu“ iniciatíva MINERVA (Mobilizácia inovácií v národnej ekonomike a rozvoj vedecko-vzdelávacích aktivít), ktorá určovala kroky pre implementáciu politik lisabonskej stratégie do konca volebného obdobia v roku 2006. Minerva predstavovala oficiálny vládny program rozvoja znalostnej ekonomiky na Slovensku, ktorú považovala za jedinú cestu dosiahnutia dlhodobu udržateľnej vysokej životnej úrovne. Do roku 2006 však bola splnená len časť stanovených úloh, medzi úspešné projekty patrili napríklad *Volný informačný prístup do katastra nehnuteľností*, *Digitálne štúrovstvo na školách* či *Vzdelávanie zamestnancov verejnej správy* zamerané na prípravu na certifikát ECDL.

Národný program reforiem SR

Na podklade *Národnej lisabonskej stratégie* bol v roku 2005 schválený *Národný program reforiem SR na roky 2006 – 2008* s užšou orientáciou na opatrenia v prospech zvyšovania konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu, pričom informatizácia spoločnosti predstavovala jednu z jeho priorít. *Národný program reforiem (NPR SR)* zaviedol nový spôsob koordinácie úloh v trojročných programových cykloch, v októbri 2008 bol v rámci druhého trojročného cyklu prijatý NPR SR na roky 2008 – 2010. V Akčnom pláne, ktorý tvorí jeho prílohu, sú zadané úlohy v oblasti IKT – ide však prevažne o výber opatrení *Operačného programu Informatizácia spoločnosti (OPIS)*. Vzájomné prekrývanie sa úloh v strategických dokumentoch (napríklad už v *Národnej lisabonskej stratégii* a príslušnej iniciatíve MINERVA) bola väčšina úloh prevzatá zo *Stratégie informatizácie spoločnosti v podmienkach SR*) viedla k neprehľadnosti úloh i harmonogramov ich plnenia.

Cestovná mapa zavádzania elektronických služieb verejnej správy

Na základe *Stratégie informatizácie spoločnosti v podmienkach SR* a *Národnej lisabonskej stratégie* bola v roku 2005 vypracovaná *Cestovná mapa zavádzania elektronických služieb verejnej správy*, ktorá mala slúžiť ako jednotný ucelený program budovania elektronickej verejnej správy. Obsahuje časový harmonogram implementácie služieb, ktoré budú ponúkané občanom, podnikateľom a ostatnej verejnej správe v elektronickej forme. Harmonogram navrhnutý do konca roka 2008 sa z väčšej časti nepodarilo naplniť, nesplnené úlohy v oblasti informatizácie verejnej správy (medzinárodne označovanej ako *eGovernment*) ďalej rozpracúvajú neskoršie dokumenty *Stratégia informatizácie verejnej správy* a *Národná koncepcia informatizácie verejnej správy*.

Podľa Európskej komisie predstavuje eGovernment

Zavádzanie informačno-komunikačných technológií do verejnej správy spoločne s organizačnými zmenami a novými zručnosťami v záujme skvalitnenia verejných služieb a demokratických procesov a zvýšenia podpory verejným politikám.

Prameň: The Role of eGovernment for Europe's Future.

To znamená, že zavedenie IKT do verejnej správy môže v značnej miere prispieť k:

- zvýšeniu efektívnosti pri poskytovaní služieb verejnej správy občanom a podnikateľom, neziskovým organizáciám ako aj pri interakcii subjektov verejnej správy;
- poskytnutiu nových služieb obyvateľstvu v mestách a menej zaľudnených oblastiach;
- zvýšeniu transparentnosti a zodpovednosti verejnej správy voči občanom, podnikateľom a neziskovým organizáciám;
- väčšej účasti občanov na veciach verejných z dôvodu zvýšenia demokracie.

Informatizácia verejnej správy sa nesmie zúžiť len na poskytovanie služieb cez internet, znamená celkovú modernizáciu verejnej správy a zefektívnenie jej činnosti – pracovný plán implementácie zavádzania elektronických služieb verejnej správy musí obsahovať úlohy:

- prepojiť základné informačné systémy inštitúcií verejnej správy efektívnym, spoľahlivým a bezpečným spôsobom a definovať štandardy a rozhrania pre výmenu dát medzi orgánmi verejnej správy;
- zlepšiť fungovanie všetkých verejných registrov a databáz ich úplnou informatizáciou a prechodom na on-line služby;
- na základe auditu vynakladania prostriedkov do oblasti IKT a služieb vo verejnej správe zefektívniť proces informatizácie vo verejnom sektore, zaviesť koncepcnosť a sledovať konkrétne výsledky projektov;
- zabezpečiť kvalitné vybavenie IKT vo verejnej správe ako aj informačnú gramotnosť zamestnancov;
- zaviesť bezpečné elektronické identifikačné preukazy, ktoré sú potrebné pre transakcie v rámci elektronickej verejnej správy;
- sprístupniť na ústrednom verejnom portáli postupne služby pre občanov a podnikateľov.

Základné princípy informatizácie verejnej správy (VS) vyplývajú z princípov eGovernmentu prijatých v EÚ a z programu IDABC⁴ platného od januára 2005:

<i>10 princípov informatizácie VS</i>	<i>Hlavné prínosy informatizácie VS</i>
▪ služby občanom (nie „proti“ nim) ▪ efektívnosť ▪ bezpečnosť ▪ transparentnosť ▪ prístupnosť (rovnaké príležitosti pre všetkých) ▪ ochrana súkromia ▪ viacúrovňová spolupráca ▪ interoperabilita (informačné systémy schopné vzájomnej komunikácie) ▪ používanie „Open Standards“ (využívanie medzinárodne dostupných štandardov) ▪ technologická a softvérová neutralita (riešenia digitalizácie VS prístupné novým technológiám); nie riešenia jedinečného charakteru, ktoré budujú závislosť od monopolného dodávateľa	▪ zníženie administratívneho zaťaženia ▪ zjednodušenie a skrátenie času vybavovania ▪ zlepšenie kvality informácií a informačnej podpory ▪ zvýšenie dostupnosti a úrovne poskytovania služieb ▪ zvýšenie efektívnosti VS ▪ rast transparentnosti ▪ zníženie negatívnych dopadov na životné prostredie ▪ koncepcia „one stop shops“ ▪ zvýšenie konkurencieschopnosti Slovenska

Prameň: Cestovná mapa zavádzania elektronických služieb verejnej správy.

Stratégia informatizácie verejnej správy a Národná koncepcia informatizácie verejnej správy

Stratégia informatizácie verejnej správy SR z februára 2008 predstavuje zásadný strategický dokument pre riadenie informatizácie VS vypracovaný Ministerstvom financií SR v spolupráci s Úradom vlády SR a splnomocnencom vlády pre informačnú spoločnosť. Východiskom pre samotnú implementáciu elektronickej verejnej správy je potom *Národná koncepcia*

⁴ Komunitárny program IDABC – Interoperable Delivery of pan-European eGovernment Services to public Administrations, Business and Citizens (Interoperabilné poskytovanie paneurópskych služieb eGovernmentu verejnej správe, podnikateľom a občanom).

informatizácie VS prijatá následne v máji 2008. Oba dokumenty vychádzajú z osvedčených postupov informatizácie VS v ostatných krajinách EÚ a z európskej iniciatívy i2010 (akčný plán *eGovernmentu* v EÚ) – čím sa zabezpečila možnosť sledovať a porovnávať pokrok Slovenska v európskom kontexte.

Stratégia informatizácie VS definuje víziu *eGovernmentu* na Slovensku do roku 2013:

Vízia *eGovernmentu* do roku 2013

Dosahovať neustály rast spokojnosti občanov s verejnou správou prostredníctvom poskytovania služieb atraktívnym a jednoduchým spôsobom za súčasného zvyšovania svojej efektívnosti, kompetentnosti a znižovania nákladov na verejnú správu.

Výsledkom naplnenia vízie má byť klientsky orientovaný systém a zlepšené podnikateľské prostredie. Snahou je vybudovať verejné elektronické služby tak, aby prispievali k riešeniu „životných udalostí občana“. Stratégia zdôrazňuje aj spoluprácu verejnej správy so súkromným sektorom, takáto spolupráca má byť základom vytvárania štandardov – najlepších riešení („best practices“) v oblasti technológií a procesným riešením. Vstup súkromného sektora do vzťahu občan – verejná správa umožní zrýchliť, zefektívniť a skvalitniť poskytovanie elektronických služieb verejnej správy. Osobitná pozornosť je venovaná informatizácii samosprávy, v rámci ktorej je cieľom vytvoriť model – spoločnú platformu pre mestá a obce, ktorá umožní efektívne využívanie aplikácií podporujúce výkon ich kompetencií.

Vízia *eGovernmentu* je postavená na 4 hlavných cieľoch, ktorých dekompozíciu *Stratégia informatizácie VS* detailne popisuje:

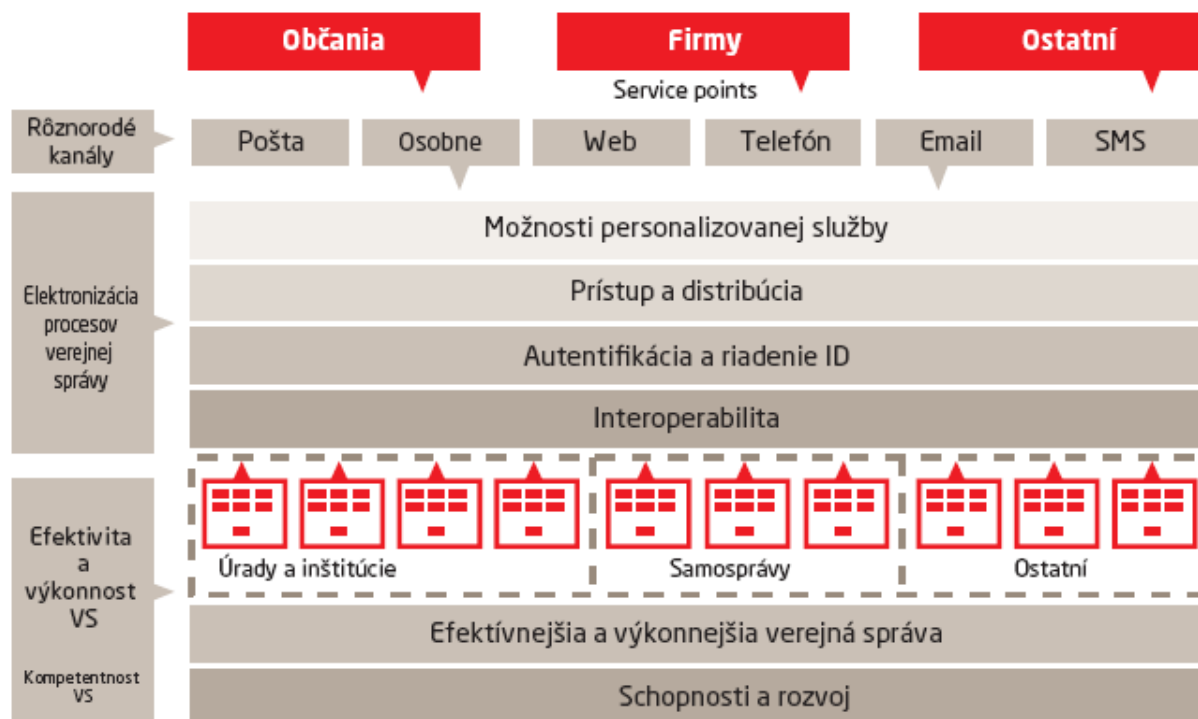
<i>Cieľ</i>	<i>Podcieľ</i>	<i>Dekompozícia cieľa</i>
<i>1. Zvýšenie spokojnosti občanov, podnikateľov a ostatnej verejnosti s verejnou správou</i>	Verejná správa (VS) umožní všetkým, vrátane hendikepovaných občanov a sociálne znevýhodnených skupín, využívať možnosti <i>eGovernmentu</i> . VS zníži administratívne zaťaženie občanov a podnikateľských subjektov pri vybavovaní záležitostí na úradoch. Zvýši sa transparentnosť úradných procesov a skráti sa čas vybavovania. VS skvalitní a elektronizuje možnosti participácie verejnosti na veciach verejných.	▪ <i>eGovernment</i> aj pre sociálne znevýhodnených ▪ Orientácia na občana – <i>personalizované služby</i> (VS bude spravovať individuálne personalizované účty, kde si klient môže sledovať na ústrednom portáli svoje transakcie a údaje) ▪ Každé dvere budú tými správnymi ▪ <i>Jednotný vstupný bod VS</i>: www.slovensko.sk ▪ <i>Integrované obslužné miesta</i> ▪ Viditeľné a <i>sledovateľné elektronické služby</i> ▪ VS dostupná z miesta a v čase, ktorý si používateľ sám zvolí ▪ <i>e-Volby</i> - vyššia účasť občanov na demokratickom rozhodovaní
<i>2. Elektronizácia procesov verejnej správy</i>	VS prepojí existujúce registre, vytvorí nové a zabezpečí ich použiteľnosť na právne úkony. VS realizuje kľúčové nástroje pre poskytovanie elektronických služieb. Verejná správa zabezpečí zvyšovanie a skvalitňovanie portfólia svojich elektronických služieb. VS iniciuje a podporí legislatívny proces realizácie elektronických služieb.	▪ <i>Vzájomne prepojené registre</i> použiteľné na právne účely ▪ <i>Európsky občiansky preukaz</i> ▪ <i>Zefektívnenie procesov</i> vo verejnej správe (zjednotenie spoločných procesov - riadenie identity, registrácia, žiadosti, výkazníctvo, manažment obsahu, platby...), elektronizácia procesov nie je kopírovaním existujúcich, ale najmä ich optimalizáciou (minimalizácia potrebných krokov) ▪ <i>Právny rámec</i> podporujúci <i>eGovernment</i> ▪ <i>Informačná bezpečnosť</i>

3. Zefektívnenie a zvýšenie výkonnosti verejnej správy	VS vytvorí spoločnú zabezpečenú infraštruktúru pre eGovernment i podporné činnosti. VS bude využívať centrálné aplikácie a služby pre realizáciu vybraných činností (účtovníctvo, ľudské zdroje, elektronické platby, atď.). Systémovým riadením a využívaním už existujúcich projektov zabráni duplicitám. VS bude realizovať 100% verejného obstarávania elektronickou formou a odstráni relevantné legislatívne bariéry.	▪ Strategické <i>plánovanie financovania IKT</i> (v súlade s národnou koncepciou informatizácie VS) ▪ <i>Výkonnejší projektový manažment</i> (štandardizovaný programový a projektový manažment, ktorý bude zavedený prierezovo v štátnej správe vrátane projektov samosprávy) ▪ <i>Medzirezortné a interné využívanie a zdieľanie systémov</i> (unifikované podporné procesy agend typu HR, účtovníctvo, verejné obstarávanie... zavedením centrálnych aplikácií inform. systémov) ▪ <i>Efektívnejšie verejné obstarávanie</i> – pre všetky fázy (<i>eNotice, eTendering, eSubmission, eSignature</i> a po výbere dodávateľa <i>eOrdering, eInvoicing, ePayments</i>)
4. Zvýšenie kompetentnosti verejnej správy	Väčšina zamestnancov VS bude počítačovo gramotná. VS znásobí pre svojich zamestnancov počet školení orientovaných na zdokonalenie špecifických IT, projektových a manažérskych schopností.	▪ <i>Počítačová gramotnosť</i> (kurzy počítačovej gramotnosti, napr. ECDL pre poskytovateľov služieb) ▪ <i>Zamestnanci verejnej správy budú spĺňať nároky vedomostnej spoločnosti</i> ▪ <i>Elektronické školenia</i>

Prameň: Stratégia informatizácie VS.

Dekompozícia cieľov má umožniť vytvorenie homogénneho procesu, ktorý prostredníctvom rôznych kanálov umožní poskytovať elektronizované služby, čím zvýši spokojnosť klientov:

S c h é m a 2.1
Prepojená verejná správa z pohľadu klienta

Prameň: Stratégia informatizácie verejnej správy SR.

V záujme plnenia harmonogramu a vecného obsahu realizácie informatizácie VS definuje Stratégia nový spôsob riadenia procesu informatizácie VS – celkové riadenie implementácie eGovernmentu bude zabezpečovať *sekcia informatizácie spoločnosti MF SR* v spolupráci s *Radou pre informatizáciu spoločnosti* (vid Príloha 1).

Hlavnými zložkami nového organizačného modelu riadenia informatizácie VS budú:

- *Splnomocnenec vlády pre informačnú spoločnosť* (poradný orgán Vlády SR)
- *Koordináčna, monitorovacia a vyhodnocovacia jednotka* (riadená úradom splnomocnenca)
- *Minister financií SR* (tvorí jednotnú štátnu politiku v oblasti informatizácie spoločnosti)
- *Rada pre informatizáciu spoločnosti* (poradný orgán ministra financií vo veci informatizácie spoločnosti)
- *Sekcia informatizácie spoločnosti* (hlavný výkonný útvar na MF SR zodpovedný za implementáciu stratégie informatizácie verejnej správy, bude riadiť pracovné skupiny pre 1) Legislatívne záležitosti IS; 2) Riadenie zmien a zabezpečovanie kvality; 3) Štandardizácia informačných systémov; 4) Informačná bezpečnosť)
- *Projektové kancelárie* na úrovni Úradu/Inštitúcie/Samosprávy (vytvorené pre každý projekt)
- Ostatné projekty (alebo partnerské projekty) – špecifické projekty, napr. PPP.

Implementácia cieľov tejto stratégie budú prebiehať v dvojfázovom procese:

- Fáza 1: štúdie realizovateľnosti (právny rámec, zoznam projektov a plán, skupina prioritných služieb VS);
- Fáza 2: samotná implementácia.

Implementáciu najnáročnejších postupov a IT projektov je možné dosiahnuť len synergickým využitím štrukturálnych fondov EÚ a prostriedkov štátneho rozpočtu. Predbežný odhad alokácie finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na rozvoj IKT vo verejnej správe bol v čase prijatia stratégie 8 mld. Sk ročne. Rozdelenie finančných prostriedkov z fondov EÚ určuje *Národný strategický referenčný rámec*.

Na *Stratégiu informatizácie VS* nadväzuje *Národná koncepcia informatizácie verejnej správy* – dokument, ktorý vymedzuje rámec,⁵ stanovuje princípy a priority informatizácie VS a predovšetkým predstavuje koncepčný návrh architektúry integrovaných informačných systémov verejnej správy s cieľom zabezpečiť bezproblémovú interoperabilitu a nezávislosť na technologických platformách. K princípom informatizácie VS patria *formovanie právneho rámca* (proces informatizácie VS musí byť previazaný s procesom formovania právneho systému VS; ISVS musia garantovať správnu a jednotnú interpretáciu platnej legislatívy), *formovanie integrovanej technologicko-komunikačnej infraštruktúry* (HW, WAN, LAN) založené na princípoch bezpečnosti, interoperability, otvorených štandardov, technologickej a softvérovej neutrality a *digitalizácia úsekov správy*⁶ (vlastná aplikácia IKT v procesoch výkonu správy). Služby verejnej správy majú byť v prvom rade orientované na verejnosť a majú spĺňať charakteristiky:

- Jedenkrát a dost – každý údaj požadovaný od používateľa služby len raz, pokiaľ sa jeho správnosť nezmení, zamedzenie duplicity spracovania údajov vedie k vyššej efektívnosti.
- Služby riadené udalosťami („event driven services“) – služby poskytované automaticky na základe udalostí tak, aby prijímateľ služby nemusel sledovať skutočnosti vyplývajúce zo zákona.
- Spätná väzba – napr. možnosť informovať sa o priebehu spracovania.

⁵ Informatizácia verejnej správy rieši aplikáciu IKT vo výkone správy; nepokrýva teda aplikáciu IKT v oblastiach ako e-education, e-health, e-culture, e-research atď, ale len čiastočne do nich zasahuje. Z hľadiska informatizácie týchto oblastí je úlohou verejnej správy vytvárať podmienky (najmä legislatívne) pre aplikáciu IKT.

⁶ Verejná správa je na Slovensku priestorovo, organizačne a kompetenčne zložitý systém, ktorý ešte nie je ustálený, preto je potrebné digitalizovať vecné oblasti bez ohľadu na to, ktorému subjektu kompetenčne prislúchajú, t. j. digitalizovať procesy úsekov správy.

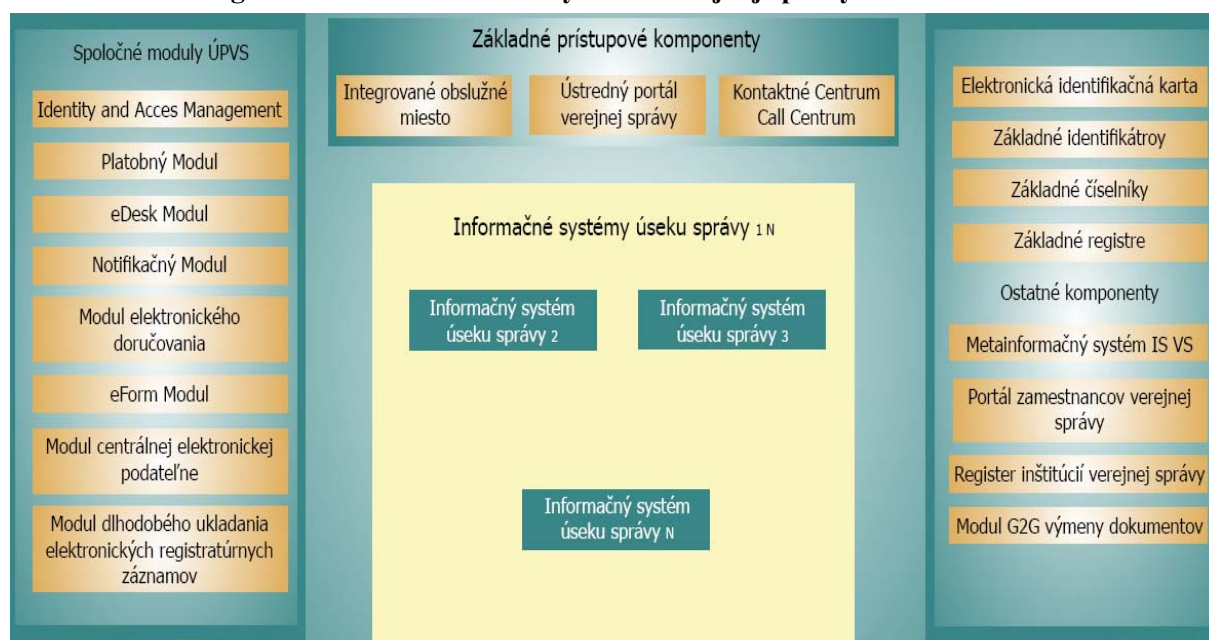
Architektúra integrovaného informačného systému VS predstavuje koncepčný návrh systému aplikácie IKT v procesoch výkonu správy, navrhuje metódy, postupy a technológie pre zabezpečenie digitalizácie úsekov správy a elektronickej komunikácie prebiehajúcej medzi subjektmi:

- v rámci inštitúcií VS (G2E – Government to Employee)
- medzi inštitúciami VS navzájom (G2G – Government to Government)
- medzi verejnou správou a občanmi (G2C - Government to Citizen)
- medzi verejnou správou a podnikateľskou sférou (G2B - Government to Business)
- medzi verejnou správou a administratívou (G2A - Government to Administration)

Základné komponenty architektúry integrovaného informačného systému VS (ISVS) zobrazuje nasledujúca schéma:

S c h é m a 2.2

Architektúra integrovaného informačného systému verejnej správy

Prameň: Národná koncepcia informatizácie verejnej správy.

Koncepcia navrhuje aplikovať pre integráciu informačných systémov VS typ architektúry SOA – „Service Oriented Architecture“, ktorá umožňuje využitie nezávislých služieb prostredníctvom na to určených komunikačných protokolov aj bez znalosti operačného systému, platformy či programovacieho jazyka, v ktorom je samotná služba prevádzkovaná či implementovaná.

Štandardy pre ISVS

Interoperabilita komponentov integrovanej architektúry ISVS bude zabezpečená prostredníctvom webových služieb („Web Services“), ktorých špecifikácia bude štandardizovaná a popísaná pomocou jazyka WSDL („Web Services Description Language“). Štandardom pre výmenu údajov v rámci využívania web služieb bude jazyk XML („eXtensible Markup Language“), ktorého štruktúry budú štandardizované a popísané pomocou schémy XSD („XML Schema Definition“, štandard definovaný W3C).

Kľúčovým projektom informatizácie VS je vybudovanie *základných komponentov architektúry integrovaného ISVS*:

- *Elektronická identifikačná karta* – občiansky preukaz formátu EÚ s elektronickým čipom obsahujúcim elektronické identifikačné údaje s možnosťou uchovávať zaručený elektronický podpis;
- *Základné identifikátory* – identifikátor fyzických osôb IFO a identifikátor právnických osôb – IPO s podmienkou jednoznačnosti priradenia k identite;
- *Základné číselníky* – s definovanou a štandardizovanou štruktúrou a obsahom pomocou technologického štandardu XSD, obsahovať budú aj historické údaje;
- *Základné registre* – Register fyzických osôb; Register právnických osôb a podnikateľov; Register priestorových informácií a Register adries;
- *Základné prístupové komponenty* – 1. Ústredný portál verejnej správy (internet) - integrujúci informačný portál o službách VS, portal.gov.sk; 2. Kontaktné centrum (telefón); Call Centrum a Help Desk; 3. Integrované obslužné miesto IOM (osobne), poskytovanie asistovaných e-služieb VS na fyzickom mieste vrátane vystavovania potvrdení, výpisov v papierovej podobe (generovaných IS) s pečiatkou, podpisom a pod.;
- *Spoločné moduly ÚPVS* – zjednotenie opakovaných aktivít:
  - Identity and Acces Management** - registrácia, autentifikácia, personalizácia a autorizácia, na princípe jediného prihlásenia SSO („Single Sign On“);
  - Platobný modul** - realizácia platby;
  - eDesk modul** – jednotná evidencia komunikácie (podaní a výstupov), hodnotenie spokojnosti;
  - Notifikačný modul** - zasielania notifikácií;
  - Modul elektronického doručovania** - doručovanie výstupu služby, elektronické potvrdenie o doručení;
  - eForm modul** - vyplnenie a podanie elektronického formulára na unifikovanom rozhraní;
  - Modul centrálnej elektronickej podateľne** - overenie elektronického podpisu podania a vystavenie potvrdenia o prijatí podania;
  - Modul dlhodobého ukladania elektronických registratúrnych záznamov**;
- *Ostatné komponenty* – Portál zamestnancov VS; Metainformačný systém; Register inštitúcií VS; Modul G2G výmeny dokumentov.

Architektúru integrovaného IS úseku správy možno rozdeliť do nasledujúcich vrstiev:

- *prezentačná vrstva* – používateľské rozhranie, ktoré zabezpečuje výmenu informácií medzi ISVS a používateľmi (internetový portál, intranetové riešenie, klientské aplikácie),
- *integračná vrstva* (middleware) – zabezpečuje štandardné rozhrania pre komunikáciu aplikačnej vrstvy s prezentačnou vrstvou, dátovou vrstvou a s inými IS prostredníctvom rozhraní webových služieb, Business Process Management System,
- *aplikačná vrstva* – umožňuje spracovanie údajov, najmä poskytovanie, ukladanie a zmenu údajov v dátovej vrstve (elektronická podateľňa, správa registratúry, správa dokumentov...),
- *dátová vrstva* – uchováva potrebné údaje vo vhodne zvolenej štruktúre pre potreby spracovania aplikačnou vrstvou (referenčné a referencované údaje).

Nevyhnutnou podmienkou digitalizácie úsekov správy a rozvoja e-služieb je primeraná technologická a komunikačná infraštruktúra s dostatočnou kapacitou na realizáciu e-služieb, ktorá je v súčasnosti neefektívna a nepostačujúca. Je potrebné dobudovať integrovanú infraštruktúru v 4 komponentoch:

- integrovaná technologická infraštruktúra štátnych orgánov,
- základná integrovaná komunikačná infraštruktúra pre výkon štátnej správy - na úrovni WAN,
- základná komunikačná infraštruktúra štátnej správy - na úrovni LAN,
- základná technologická a komunikačná infraštruktúra územnej samosprávy.

Verejná správa sa stane efektívnejšou a transparentnejšou a aplikáciou IKT eliminuje „papierové“ postupy prechodom k elektronickej forme spracovania dokumentov a elektronickej komunikácii s verejnosťou a ostatnými subjektmi verejnej správy. Verejnosť si bude môcť prostredníctvom rôznych vstupných kanálov vybrať prislúchajúci formulár týkajúci sa

vybavovania konkrétnej veci, vyplniť, jednoznačne ho autentifikovať s elektronickým podpisom a zaslať na spracovanie. Komunikácia medzi ISVS bude prebiehať v súlade s bezpečnostnými prvkami, štandardmi EÚ a štandardmi vydávanými MF SR.

Poznámka: Okrem Ústredného portálu verejnej správy SR <www.upvs.sk>, resp. <portal.gov.sk>, ktorý spravuje praktickú agendu e-služieb verejnej správy existuje aj portál pre všeobecné informácie o elektronickej verejnej správe Elektronická verejná správa <www.egov.sk>.

Národná stratégia Slovenskej republiky pre digitálnu integráciu

Informatizácia spoločnosti sa sebou prináša problémy spojené s prehĺbovaním sociálnej nerovnosti, ktorá sa prejavuje ako tzv. digitálna priepasť.⁷ Vyspelé IKT zväčšujú riziko digitálnej exklúzie, teda digitálneho vylúčenia zo spoločnosti. Hoci elektronické verejné služby znižujú administratívnu záťaž, existuje reálne riziko, že ľuďom bez ľahkého prístupu k IKT alebo bez potrebných zručností sa stane interakcia s verejnou správou naopak zložitejšou.

Riešenie otázok digitálnej integrácie všetkých občanov, spolu s riešením otázok elektronizácie verejnej správy, vytvára priestor pre zmiernenie týchto problémov a nastoľuje väčšiu sociálnu spravodlivosť a vyššiu kvalitu života. Elektronické verejné služby zohľadňujúce potreby špecifických skupín obyvateľstva ohrozených digitálnou exklúziou ale môžu byť úspešné len vtedy, ak sú na strane dopytu realizované opatrenia na podporu digitálnych zručností a prístupu k širokopásmovému internetu.

Aj keď otázka rastu úrovne digitálnej gramotnosti by mala patriť medzi základné a celospoločensky riešené, Slovensko v tejto oblasti viac či menej zaostáva za vyspelými krajinami EÚ. Jedným zo špecifik Slovenska v otázke úrovne digitálnej gramotnosti obyvateľstva je výrazná regionálna nerovnosť. Sociokultúrne a makroekonomické odlišnosti v regiónoch krajiny (napr. zahraničné investície, ekonomická výkonnosť, priemerná mzda v regiónoch, miera nezamestnanosti, národnostná štruktúra regiónu atď.) sú príčinou rozdielného spoločenského tlaku na zvyšovanie digitálnej gramotnosti.

Zvýšené riziko digitálnej exklúzie z dôvodu nedostupnosti IKT a následne sťažený prístup k elektronickým službám verejnej správy hrozí najmä zdravotne postihnutým, starším občanom, geograficky znevýhodneným, občanom so znevýhodneným spoločenským postavením (nezamestnaní, marginalizované komunity), občanom s nedostatočnou úrovňou vzdelania, či nedostatočne ekonomicky zabezpečeným skupinám obyvateľstva. Prehľbujúci sa problém digitálneho vyčleňovania týchto skupín obyvateľov je ovplyvnený najmä ich nízkou úrovňou digitálnej gramotnosti, a s tým súvisiacou nízkou motiváciou pre využívanie IKT a elektronických služieb. K slabej motivácii využívania elektronických služieb verejnej správy prispieva aj malá ponuka špecializovaných služieb určených či prispôsobených pre znevýhodnené skupiny občanov. Práve vyžívanie elektronických verejných služieb môže znevýhodneným

---

⁷ Digitálna priepasť medzi jednotlivcami, domácnosťami, organizáciami a geografickými oblasťami na rozdielnych socio-ekonomických úrovniach s ohľadom na ich možnosti prístupu k informáciám, komunikačným technológiám a využitiu internetu.

skupinám priniesť možnosť prístupu ku vzdelaniu, zamestnaniu, či účasti na procese rozhodovania verejnej správy, čo bude zlepšovať ich informovanosť a sociálne začlenenie.

Zlepšenie situácie v oblasti digitálnej integrácie sa očakáva v súvislosti s implementáciou projektov podporených prostredníctvom OPIS, ktorého globálnym cieľom je vytvoriť inkluzívnu informačnú spoločnosť prostredníctvom elektronizácie služieb verejnej správy. Treba však zdôrazniť, že verejná správa nemôže plne pokryť potreby občanov v tejto oblasti, a preto rastie význam aktivít súkromného sektora a neziskových organizácií.

Národná stratégia pre informačnú bezpečnosť SR

Zaradenie IKT medzi kritickú infraštruktúru štátu⁸ si vyžaduje efektívny manažment rizík informačnej bezpečnosti. Z monitoringu stavu informačnej bezpečnosti v inštitúciách verejnej správy SR⁹ okrem iného vyplýva, že zodpovednosť za informačnú bezpečnosť je väčšinou ponechaná na pracovníkov ktorí majú na starosti informačné technológie (IT), pričom v inštitúciách, ktoré nemajú dostatočné kapacity v rámci IT funkcie je zodpovednosť rozdeľovaná medzi viacerých zamestnancov, ktorí nie sú špecialistami v oblasti informačnej bezpečnosti ani IT a disponujú prevažne administrátorskými znalosťami informačných systémov, čo naznačuje potenciálne slabiny v oblasti ochrany údajov.

Aj v dôsledku toho boli bezpečnostné požiadavky definované len v asi polovici projektov týkajúcich sa zmien informačných systémov, čo je nevyhovujúci stav, keďže dodávateľské subjekty majú často prístup k citlivým údajom. Tejto situácii nenahráva ani nízky počet realizovaných auditov informačnej bezpečnosti, čo v kombinácii s nedostatočným vyhodnocovaním informácií vedie k slabým znalostiam organizácií ohľadom vlastnej informačnej bezpečnosti. Chýbajúca evidencia bezpečnostných incidentov pred a po zavedení bezpečnostných opatrení navyše znemožňuje meranie účelnosti vynaložených finančných prostriedkov. Proces riadenia informačnej bezpečnosti vykazuje systémové nedostatky v oblasti prípravy krízových plánov, prenosu kompetencií a krízového manažmentu.

Medzi riešenia zistených nedostatkov patrí zameranie systematického vzdelávania na konkrétne cieľové skupiny pracovníkov zodpovedných za informačnú bezpečnosť. Riešením je tiež pravidelná kontrolná činnosť a zlepšenie organizačného zabezpečenia zo strany zodpovedných pracovníkov, ako aj formalizácia systému manažmentu rizík a procesov informačnej bezpečnosti prostredníctvom metodických pokynov pre všetky pracovné úrovne. V neposlednom rade treba spomenúť aj chýbajúcu legislatívu, keď štandardy pre informačné systémy verejnej správy, vrátane bezpečnostných štandardov a pojmov ako sú napríklad bezpečnostné incidenty, alebo manažment rizík pre oblasť informačnej bezpečnosti špecifikoval až výnos ministerstva financií č. 312/2010 z júna 2010. Oneskorenie prijatia legislatívnych zmien

---

⁸ Kritická informačná infraštruktúra štátu predstavuje tie fyzické, komunikačné a počítačové systémy, ktoré sú podstatné pre zaistenie minimálneho fungovania ekonomiky a štátu. Zákon o kritickej infraštruktúre je v súčasnosti v procese prípravy a jeho prijatie sa predpokladá najneskôr v roku 2011.

⁹ Monitoringu vykonaného v decembri 2008 dotazníkovou metódou sa zúčastnilo 258 inštitúcií verejnej správy.

a zanedbávanie sématickej interoperability v procese tvorby legislatívy môžu predstavovať významný rizikový faktor realizácie.

Nemenej problematickou oblasťou, ktorá súvisí s bezpečnostnými rizikami, sú zastaralé štandardy technického zaistenia informačnej bezpečnosti spôsobené najmä nedostatočnými finančnými prostriedkami na aktualizáciu technologickej infraštruktúry a potrebného programového vybavenia. Celkovo je teda možné konštatovať, že situácia v rokoch 2009 a 2010 nebola priaznivá, aj keď je potrebné uviesť, že mnohé organizácie sa nachádzali v rôznej fáze rozpracovanosti aktualizácií opatrení pre oblasť informačnej bezpečnosti.

Z vyššie uvedeného vyplýva potreba priebežných školení pracovníkov zodpovedných za informačnú bezpečnosť systémov verejnej správy. Podpísanie dohody so spoločnosťou Microsoft zabezpečilo Ministerstvu financií SR prístup k informáciám, ktoré napomáhajú zhodnocovať a merať bezpečnosť produktov spoločnosti Microsoft v podmienkach štátnej správy. S plnením multilicenčnej zmluvy „Microsoft Enterprise Agreement“ je spojené aj poskytovanie bezplatných školení a technických informácií v oblasti informačnej bezpečnosti.

Aktivity z oblasti vzdelávania predstavujú špecializovaný program sumarizujúci súbor postupov a vzdelávacích činností zameraných na zaistenie ochrany informácií spracovávaných v programových produktoch vytvorených spoločnosťou Microsoft. V priebehu roka 2009 boli zrealizované dve špecializované školenia pre odborníkov z oblasti počítačovej bezpečnosti. Vzdelávacej činnosti sa zúčastňujú zástupcovia Ministerstva financií SR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva obrany SR, Národného bezpečnostného úradu, Slovenskej informačnej služby. Účastníkom školení bol umožnený prístup k zdrojovým kódom za účelom analýzy prípadných bezpečnostných dier v programových produktoch spoločnosti Microsoft.

Zefektívnenie riadenia informačnej bezpečnosti výrazne závisí od zabezpečenia plnej funkčnosti zriadenej špecializovanej jednotky CSIRT.SK¹⁰ pri Ministerstve financií SR (DataCentrum). Pre plnú funkčnosť plánovanú do roku 2012 je potrebné legislatívne upraviť jej poslanie vytvorením zákona o informačnej bezpečnosti s predpokladom jeho prijatia v roku 2011. Riešenie bezpečnostných rizík a priblíženie k celoeurópskej koordinácii si vyžadujú, aby rezortné inštitúcie vypracovali vnútrorezortné plány riešenia núdzových udalostí. Následne je potrebné zorganizovať pravidelné cvičenia reakcie pre prípad rozsiahlych bezpečnostných incidentov a obnovy funkcií po katastrofe. Predpokladá sa, že vnútroštátne tímy CSIRT/CERT¹¹ dostanú úlohu koordinovať cvičenia a testovanie vnútroštátnych plánov riešenia núdzových udalostí za účasti zainteresovaných strán z verejného aj súkromného sektora.

Stratégia informatizácie spoločnosti na roky 2009 – 2013

Snaha zohľadniť nové smery vývoja IKT a potreba sprehľadniť a aktualizovať strategické dokumenty viedla v októbri 2009 k prijatiu novej *Stratégie informatizácie spoločnosti*

---

¹⁰ CSIRT: Computer Security Incident Response Team.

¹¹ CERT: Computer Emergency Readiness Team.

na roky 2009 – 2013, ktorá nahrádza pôvodnú *Stratégiu informatizácie spoločnosti v podmienkach SR* a vychádza z dovtedajších skúseností a problematických oblastí v procese IS na Slovensku. Tento materiál ponúka tiež prehľad doteraz prijatých strategických dokumentov z oblasti informatizácie spoločnosti a v snahe vyhnúť sa ďalšej neprehľadnosti a duplicitě úloh navrhuje prioritné oblasti tak, aby zasadil do kontextu procesu IS aj tie, ktorú sú súčasťou iných, čiastkových dokumentov venovaných IS.

Stratégia definuje hlavné oblasti rozvoja a priority SR nasledovne:

1. <i>Budovanie širokopásmových pripojení</i>	- stratégia budovania širokopásmových pripojení je upravená v <i>Národnej politike pre elektronické komunikácie na roky 2009 – 2013</i> a <i>Národnej stratégii pre širokopásmový prístup v SR</i> - Európska komisia zaviedla súhrnný <i>Index širokopásmového výkonu BPI</i>, ktorý je referenčným ukazovateľom pre členské štáty EÚ – Slovensko sa nachádza na posledných priečkach v rámci EÚ 27 - Na podporu zvýšenia penetrácie širokopásmového internetu je v rámci OPISu definovaná 3. prioritná os <i>Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu</i>
2. <i>Informačná bezpečnosť a štandardy</i>	- ochrana údajov a systémov, ktoré sú súčasťou digitálneho priestoru - základným dokumentom je <i>Národná stratégia pre informačnú bezpečnosť SR</i> – nosná úloha: vytvorenie kontaktného miesta pre riešenie počítačových incidentov a zriadenie špecializovanej jednotky CSIRT.SK - nutnosť zabezpečiť vnútornú aj medzinárodnú interoperabilitu informačných systémov verejnej správy, nástrojom čoho sú otvorené a technologicky neutrálne štandardy (<i>Zákon o informačných systémoch verejnej správy</i>)
3. <i>Elektronická verejná správa (eGovernment)</i>	- poskytovať sofistikované a interoperabilné služby a dosiahnuť stav efektívneho fungovania VS, kedy zber, využitie, správa a poskytovanie údajov prebieha transparentným, bezpečným a užívateľsky priateľským spôsobom - oblasťami VS s najvyšším potenciálom využitia IKT sú zdravotníctvo a vzdelávanie - masívne zavádzanie IKT prináša digitálne rozdelenie spoločnosti s možným následkom vylúčenia špecifických skupín obyvateľstva (<i>Národná stratégia Slovenskej republiky pre digitálnu integráciu</i>) - cez IKT posilniť zaangažovanosť občanov na správe vecí verejných - východiskom sú dokumenty <i>Stratégia informatizácie verejnej správy</i> a <i>Národná koncepcia informatizácie verejnej správy</i>
4. <i>Elektronické zdravotníctvo (eHealth)</i>	- IKT určené na podporu prevencie, diagnostikovania, liečby a monitorovania zdravotného stavu, ale i na komunikáciu medzi pacientmi a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, transfer údajov (využitie elektronických záznamov pacienta, elektronickej preskripcie a medikácie, automatizácia vyšetrení, elektronicke objednávania...) - Slovensko v počiatočnom štádiu, obmedzená interoperabilita, absencia štandardov, nízka miera využitia internetu v ambulanciách - východiskový materiál <i>Strategické ciele eHealth – kľúčový nástroj informatizácie zdravotníctva</i>
5. <i>Digitálna gramotnosť a elektronické vzdelávanie (eEducation)</i>	- zvýšenie efektívnosti vzdelávania, vysoká dostupnosť a aktuálnosť informácií, zníženie ekonomických nákladov - IKT ako nástroj celoživotného vzdelávania - problémy v školstve: nedostatočná informačná a komunikačná infraštruktúra, nepostačujúce vybavenie škôl edukačným softvérom a literatúrou, absencia centrálného edukačného portálu a vlastných digitálnych zdrojov - dokumenty: <i>Koncepcia informatiky a informatizácie školstva</i> a <i>Stratégia informatizácie regionálneho školstva</i>
6. <i>Znižovanie energetickej náročnosti a zvýšenie energetickej účinnosti</i>	- nástroj podpory trvalo udržateľného rozvoja - IKT v nových pracovných a obchodných metódach môžu zvyšovať hospodárnosť - Zapojenie IKT do riadenia využívania prírodných zdrojov a znižovania znečistenia životného prostredia

Súčasne s touto stratégiou bol predložený dokument *Správa o pokroku v oblasti informatizácie spoločnosti za rok 2009*, vypracovaný Ministerstvom financií SR a Úradom splnomocnenca vlády SR pre informačnú spoločnosť.

Revízia budovania eGovernmentu

Najnovší dokument (z februára 2011) z oblasti elektronizácie verejnej správy je kritickým pohľadom na doterajší priebeh procesu a najmä upustenie od pôvodnej filozofie eGovernmentu – proces informatizácie verejnej správy sa na Slovensku zúžil viac menej len na „preklopenie“ papierových úkonov do elektronickej podoby, pôvodným zmyslom však bolo zjednodušenie administratívy životných udalostí pre občana a informačné otvorenie sa verejnej správy. Kritika sa týka praktickej a implementačnej roviny, vyúsťuje však aj do potreby revízie základných koncepčných dokumentov. Doterajšie úsilie sa sústredilo na čo najrýchlejšie a masové nasadzovanie IKT, čo môže viesť k zakonzervovaniu existujúcich administratívnych procesov – podstata revidovaného pohľadu na eGovernment je odbremenenie používateľov e-služieb VS od nepotrebných úkonov, takáto filozofia je v súlade s chápaním eGovernmentu v starých členských štátoch EÚ¹². Prvým krokom je vychádzať z *konceptu životných situácií*, a to tak, aby viedol k eliminácii administratívnych procedúr a budovaniu proaktívnych služieb. Administratívne bremeno sa má presunúť z občana na VS a druhou zmenou má byť virtuálna strata vecnej a miestnej príslušnosti (možnosť vybaviť na jednom úrade viac agend). Pozitívnymi externalitami bude zvýšenie transparentnosti, kvality, prispôsobenie užívateľom, zníženie nákladov a verejný tlak na kontrolu. Druhým konceptom revidovaného eGovernmentu je *koncept otvorených dát VS*, teda sprístupnenie údajov organizácií VS spôsobom umožňujúcim hromadný prístup a strojové spracovanie, čím sa zhromaždené dáta stanú unikátnym zdrojom informácií.

Revízia budovania eGovernmentu navrhuje následnú postupnosť krokov:

1. *Analýza administratívnych povinností* – vytvoriť zoznam životných situácií a určiť ich prioritu
2. *Príprava legislatívneho rámca*
3. *Dobudovanie spoločnej infraštruktúry eGovernmentu* – dobudovať spoločnú technickú a komunikačnú infraštruktúru, základné registre, spoločné moduly Ústredného portálu verejnej správy (elektronické doručovanie, elektronickú podateľňu, platobný modul atď.), vybudovanie Dátového centra miest a obcí
4. *Dobudovanie základnej prístupovej infraštruktúry* – dobudovanie prístupových častí ústredného portálu a integrovaných obslužných miest (IOM) a zavedenie elektronickej identifikačnej karty (eID) s komponentmi pre elektronický podpis
5. *Dobudovanie informačných systémov verejnej správy (ISVS)* zabezpečujúcich agendy jednotlivých orgánov VS – niektoré prebiehajúce projekty v rámci OPISu pokrývajú časť týchto úloh
6. *Integrácia implementovaných služieb do definovaných konceptov životných situácií*

¹² Napríklad v Európskom eGovernment akčnom pláne 2011 – 2015 je definované, že jedným zo základných princípov eGovernmentu je eliminácia časti administratívnych procesov a zjednodušenie tých procedúr, ktoré musia byť zachované.

- Dokument tiež navrhuje posilniť organizačné zabezpečenie procesu na 3 úrovniach:
- na strategickej: založenie *Strategickej rady pre eGovernment*, ktorej úlohou bude určovať ciele a prioritizáciu životných udalostí;
  - na výkonnej: založenie *Výkonnej rady pre eGovernment* z výkonných pracovníkov kľúčových inštitúcií;
  - na odbornej: zriadenie ad hoc *odborných tímov* s poradnou funkciou pre jednotlivé typy úloh.

2.4. Finančný rámec procesu informatizácie spoločnosti (OPs)

Projekty informatizácie spoločnosti sú financované z troch typov zdrojov: z verejných prostriedkov/štátneho rozpočtu, resp. rozpočtu samospráv; z prostriedkov európskych fondov; a z iných zdrojov (napr. partnerstvo štátu a súkromnej sféry). Z pohľadu financovania procesu informatizácie je významnou oblasťou financovanie prostredníctvom operačných programov *Národného strategického referenčného rámca*.

Národný strategický referenčný rámec 2007 – 2013 (NSRR)

Ide o integrujúci strategický a referenčný dokument, ktorý vytvára rámec pre čerpanie prostriedkov z fondov EÚ (štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu) v programovom období 2007 – 2013, bol schválený Vládou SR v roku 2006 a Európskou komisiou v auguste 2007. Stratégia NSRR, priority a ciele sú implementované cez 11 operačných programov. Strategický cieľ pre roky 2007 až 2013 formuluje NSRR nasledovne:

Strategický cieľ NSRR do roku 2013

Výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky a zamestnanosť pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja.

NSRR vytyčuje ciele v troch strategických prioritách: 1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť; 2. Vedomostná ekonomika a 3. Ľudské zdroje. Popri strategických prioritách definuje aj horizontálne priority, teda také, ktoré nie je možné zabezpečiť jedným operačným programom a vyžadujú si koordinovaný prístup pretínajúci viaceré projekty. K takýmto horizontálnym prioritám patrí aj informačná spoločnosť.

<i>Priorita</i>	<i>Cieľ</i>	<i>Uplatnenie</i>
Informačná spoločnosť	Rozvoj inkluzívnej informačnej spoločnosti	Integrovaný prístup (interoperabilita informačných systémov verejnej správy a zavádzanie e-služieb v OPs)

Naplnenie jej cieľov sa preto nezabezpečuje len samostatným operačným programom Informatizácia spoločnosti, ale i v súčinnosti s ďalšími špecifikovanými operačnými programami.

Operačný program Informatizácia spoločnosti (OPIS)

Operačný program Informatizácia spoločnosti (OPIS), ktorý je jedným z 11 operačných programov Národného strategického referenčného rámca SR, definuje použitie finančných zdrojov z Európskych štrukturálnych fondov na roky 2007 – 2013 pre informatizáciu verejnej správy. Prostriedky sú rozložené do 3 základných blokov:

- Národný projekt Integrované obslužné miesta (platforma pre poskytovanie elektornických služieb štátnej správy)
- Národný projekt Dátové centrum miest a obcí (platforma pre vnútornú správu samopráv)
- Ostatné projekty (vytvorenie centrálnych aplikácií, služieb a infraštruktúry pre vnútornú agendu štátnej správy).

Prostriedky OPIS by mali byť použité predovšetkým na rozbehovú fázu, kedy vstupné investície vysoko prevyšujú výnosy. Postupne, s rastúcim počtom klientov a stabilizáciou personálu, klesajúcimi telekomunikačnými poplatkami a klesajúcimi cenami hardvéru (HW) by sa ekonomické parametre mali zlepšovať. Prostriedky zo štrukturálnych fondov by preto mali byť použité predovšetkým na rozbehové, resp. transformačné projekty:

- Spracovanie projektu na realizáciu celého zámeru
- Vybudovanie technickej infraštruktúry centrálného výpočtového strediska spolu s bezpečnostným projektom (podľa dispozícií Manažéra projektu a poskytovateľa outsourcingu na prevádzku)
- Vybudovanie call centra pre podporu koncových užívateľov
- Dočasná finančná podpora prevádzky výpočtového strediska a čiastočná úhrada telekomunikačných poplatkov
- Migračné projekty na mestských a obecných úradoch (stimulácia na prechod od lokálnych aplikácií na centrálné poskytované, poradenské a konzultačné aktivity a školenia užívateľov).

Operačný program informatizácia spoločnosti je postavený na 3 prioritných osiach a 5 opatreniach (a technickej pomoci), ku ktorým sú komplementárne 4 horizontálne priority. Globálnym cieľom OPIS je vytvorenie inkluzívnej informačnej spoločnosti ako prostriedku pre rozvoj vysoko výkonnej vedomostnej ekonomiky.

Prioritná os 1: Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb

Opatrenie „Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb na centrálnej úrovni“ má v rámci prioritnej osi 1 za cieľ predovšetkým zefektívniť služby štátnej správy tak, aby boli užitočné a prístupné, pričom sa jedná o rozvoj zdieľaných a špecializovaných služieb eGovernmentu na centrálnej úrovni, medzi iným hlavne: nákup, inštaláciu, konfiguráciu a podporu hardvéru (HW); nákup, vývoj, nasadenie a podporu softvéru (SW); manažment IT; komunikačnú infraštruktúru a riadenie procesov.

Uvedené aktivity a investície budú zamerané na dobudovanie a udržateľný rozvoj základných komponentov eGovernmentu, predovšetkým kvalitného „back office“ pre efektívny výkon procesov na úsekoch štátnej správy. Aktivity budú ďalej zamerané na vytvorenie a udržateľný rozvoj špecializovaných komponentov eGovernmentu a zavádzanie 20 základných služieb eGovernmentu podľa koncepcie definovanej v *Cestovnej mape zavádzania elektronických služieb verejnej správy*, ako aj rozšírených služieb eGovernmentu identifikovaných v stratégii i2010.

Opatrenie Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb na centrálnej úrovni sa realizuje v rámci oprávneného územia, tzv. pólov rastu, ktorých vymedzenie sčasti vychádza z pôvodnej strediskovej sústavy osídlenia aplikovanej od sedemdesiatych rokov 20. storočia, ďalej tiež z Koncepcie územného rozvoja Slovenska z roku 2001 a z údajov ZMOS o uvažovaných sídlach spoločných obecných úradov. Cieľom je koncentrovať prostriedky do vybraných území, z ktorých by profitovali aj obyvatelia okolitých obcí. Podľa predstavenej klasifikácie inovačnými pólmi rastu je 82 miest – takmer všetky mestá nad 10 tis. obyvateľov s výnimkou Serede, Šamorína a Šurian. Okolo inovačných pólov rastu bolo vymedzené záujmové územie.¹³

Medzi oprávnených prijímateľov a partnerov prijímateľov podpory v rámci opatrenia Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb na centrálnej úrovni patria rozpočtové organizácie a ich zariadenia, príspevkové organizácie, organizačné zložky príspevkových organizácií s odvodenou právnou subjektivitou, ďalej verejnoprávne inštitúcie a sociálna a zdravotné poisťovne.

¹³ Zoznam kohéznych a inovačných pólov rastu je uverejnený na internetovej stránke MVRR <www.build.gov.sk>.

Opatrenie „Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb na miestnej a regionálnej úrovni“ má v rámci prioritnej osi 1 za cieľ predovšetkým zefektívniť fungovanie samospráv, pričom sa zameriava na rovnaké skupiny oprávnených aktivít pri rozvoji zdieľaných a špecializovaných služieb obdobné opatrenie na centrálnej úrovni. Aktivity sú zamerané na vytvorenie a udržateľný rozvoj kvalitného „back office“ samosprávy prostredníctvom investícií do zdieľaného HW, SW, podporujúceho výkon kľúčových procesov na regionálnej a miestnej úrovni samosprávy,¹⁴ ktorý umožní systematické budovanie siete integrovaných obslužných miest tak, aby hustota pokrytia v regiónoch a dostupnosť služieb výrazne znížila potrebu cestovania pri vybavovaní služieb verejnej správy. Aktivity opatrenia sú zamerané na zavádzanie efektívnych elektronických služieb samosprávy v súlade s konceptom elektronických služieb poskytovaných na centrálnej úrovni.

Opatrenie Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb na miestnej a regionálnej úrovni sa realizuje v rámci oprávneného územia, kam patria inovačné póly rastu a obce v záujmovom území inovačných pólů rastu, kohézne póly¹⁵ rastu a napokon obce, ktoré nie sú pólmi rastu.¹⁶

Medzi oprávnených prijímateľov a partnerov prijímateľov v rámci opatrenia Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb na miestnej a regionálnej úrovni patria rozpočtové organizácie a jej zariadenia, príspevkové organizácie, organizačné zložky príspevkových organizácií s odvodenou právnou subjektivitou, verejnoprávne inštitúcie, obce a mestá, samosprávne kraje, združenia¹⁷ a záujmové združenia právnických osôb.

Prioritná os 2: Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry

Opatrenie „Zlepšenie systémov získavania, spracúvania a ochrany obsahu zo zdrojov pamäťových a fondových inštitúcií“ má v rámci Prioritnej osi 2 za cieľ najmä skvalitniť systém získavania, spracovania, ochrany a využitia poznatkov pamäťových a fondových inštitúcií, pričom sa zameriava na pomerne veľa oprávnených aktivít (vid príloha 4).

Toto opatrenie sa realizuje v rámci oprávnených území inovačných pólů rastu, obcí v záujmovom území inovačných pólů rastu a v rámci kohéznych pólů rastu. Medzi oprávnených prijímateľov môžeme zaradiť rozpočtové organizácie a ich zariadenia, ako aj príspevkové organizácie.

Opatrenie „Digitalizácia obsahu pamäťových a fondových inštitúcií, archivovanie a sprístupňovanie digitálnych dát“ má v rámci Prioritnej osi 2 za cieľ najmä skvalitnenie systémov získavania, spracovania, ochrany a využitia poznatkov a digitálneho obsahu, ako aj modernizáciu a dobudovanie infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií na národnej úrovni. Do skupiny oprávnených aktivít podporovaných v rámci tohto opatrenia patrí: vybudovanie Slovenskej digitálnej knižnice a siete špecializovaných digitalizačných pracovísk pamäťových a fondových inštitúcií; záznam, zbieranie, dlhodobé archivovanie a ochrana digitálneho obsahu, webharvesting, webarchiving; systematická podpora fyzickej digitalizácie kultúrneho, vedeckého a intelektuálneho dedičstva vrátane digitalizovania záznamov audiovizuálneho fondu; digitálna rekonštrukcia filmových materiálov, audio a audiovizuálnych záznamov; podpora manažmentu digitálneho obsahu; systematická digitalizácia a sprístupňovanie digitálneho obsahu pamäťovými a fondovými inštitúciami.

Toto opatrenie sa realizuje v rámci oprávnených území, medzi ktoré patria inovačné póly rastu, ďalej obce v záujmovom území inovačných pólů rastu a kohézne póly rastu, pričom medzi oprávnených prijímateľov môžeme zaradiť: rozpočtové organizácie a jej zariadenia; príspevkové organizácie; organizačné zložky príspevkových organizácií s odvodenou právnou subjektivitou; verejnoprávne inštitúcie; obce, mestá a združenia obcí; samosprávne kraje; združenia (zväzy, spolky, spoločnosti, kluby a iné); neinvestičné fondy; neziskové organizácie; stavovské organizácie – profesné komory; záujmové združenia právnických osôb.

Prioritná os 3: Zvýšenie prístupu k širokopásmovému internetu

V rámci prioritnej osi 3 sa realizuje opatrenie *Rozvoj a podpora trvalo udržateľného využívania infraštruktúry širokopásmového prístupu*, ktorého cieľom je vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia. Medzi oprávnené aktivity tohto opatrenia patria: zavádzanie, rozvoj a prevádzka moderných sieťových platforiem zabezpečujúcich komunikáciu systémov štátnej správy v rozsahu potrebnom pre rozvoj eGovernmentu; rozvoj lokálnych širokopásmových sietí v oblastiach neatraktívnych pre komerčných prevádzkovateľov; rozvoj regionálnych širokopásmových sietí v oblastiach neatraktívnych pre komerčných prevádzkovateľov.

Toto opatrenie sa realizuje v rámci oprávnených území, medzi ktoré patria inovačné póly rastu, obce v záujmovom území inovačných pólů rastu, kohézne póly, ako aj obce ktoré nie sú pólmi rastu. Oprávneným územím pre poskytnutie nenávratného finančného príspevku sú biele, resp. šedé miesta v rámci cieľa Konvergencia. Najvyššiu prioritu majú tzv. biele miesta, v ktorých nie je dostupný žiadny širokopásmový prístup alebo existujú iba alternatívy, ktoré sú nevyhovujúce z hľadiska ceny, alebo z hľadiska kvality služby. Strednú prioritu majú tzv. šedé miesta, v ktorých je širokopásmový prístup poskytovaný jedným poskytovateľom na technologickej platforme spĺňajúcej požiadavku minimálnej garantovanej prenosovej rýchlosti (downstream/upstream) 2048/512 kbit/s. Medzi oprávnených prijímateľov pomoci patria obce, mestá, združenia obcí, ako aj Národná agentúra pre sieťové elektronické služby NASES (príspevková organizácia).

¹⁴ V súlade s Národnou koncepciou informatizácie verejnej správy v SR.

¹⁵ Medzi kohézne póly rastu (891 obcí) sú zaradené zväčša bývalé strediskové obce, ale aj niektoré menšie obce.

¹⁶ Viac ako polovica z celkového počtu obcí v SR.

¹⁷ Zväz, spolok, spoločnosť, klub a iné.

Horizontálne priority:

Zmyslom každej z horizontálnych priorít je zabezpečiť dosiahnutie pre ňu definovaného cieľa, ktorý sa týka viacerých priorít Národného strategického referenčného rámca (NSRR). Nemôže byť teda zabezpečený len prostredníctvom jedného operačného programu, ale vyžaduje si koordinovaný prístup pretínajúci viaceré špecifické priority, ktoré sú svojím charakterom odlišné a v procese implementácie si vyžadujú osobitný prístup. Stratégia NSRR definuje nasledovné horizontálne priority (HP), ktoré komplementárnym spôsobom vplyvajú na ciele NSRR v štyroch kľúčových oblastiach:

<i>HP Informačná spoločnosť</i> – cieľom je rozvoj inkluzívnej informačnej spoločnosti
Hlavným cieľom je podpora vyššej efektívnosti, transparentnosti a kvality implementácie priorít NSRR v dôsledku zavádzania a využívania IKT. Uvedený cieľ je možné naplniť prostredníctvom čiastkových cieľov v 3 hlavných oblastiach: informačná gramotnosť, efektívna elektronizácia verejnej správy a široká dostupnosť internetu.
<i>HP Marginalizované rómske komunity (MRK)</i> – cieľom je zvýšenie zamestnanosti a vzdelanostnej úrovne príslušníkov MRK a zlepšenie ich životných podmienok
Hlavným cieľom tejto horizontálnej priority je prostredníctvom finančnej podpory, posilnenia spolupráce a zefektívnenia koordinácie činnosti¹⁸ zvýšiť zamestnanosť, vzdelanostnú úroveň a životné podmienky v MRK. Podpora MRK je zameraná na štyri prioritné oblasti: vzdelávanie, zamestnanosť, zdravie, bývanie a tri vzájomne súvisiace problémové okruhy: chudoba, diskriminácia a rodová rovnosť.   Aktivity HP MRK budú monitorované prostredníctvom súboru merateľných ukazovateľov za roky 2007 – 2013.
<i>HP Rovnosť príležitostí</i> – cieľom je zabezpečenie rovnosti príležitostí pre všetkých a predchádzanie všetkým formám diskriminácie
Hlavným cieľom tejto strategickej horizontálnej priority je vytváranie takých podmienok, ktoré by viedli k posilňovaniu rovnakého prístupu všetkých do určitého sociálneho prostredia (napr. prístup k zamestnaniu, vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti), resp. k zabezpečeniu rovnakej dostupnosti verejných služieb a zdrojov. Cieľom je odstraňovať bariéry, ktoré vedú k diskriminácii a vylučovaniu ľudí z verejného, politického, pracovného a spoločenského života. Prostriedky IKT ponúkajú množstvo príležitostí na prekonávanie bariér – zdravotných, sociálnych, ekonomických, kultúrnych, zemepisných, časových a pod. Skupiny obyvateľstva ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením sa môžu prostredníctvom dostupných technológií rovnoprávne podieľať na spoločenskom a pracovnom živote. Hlavnou výzvou pre programové obdobie 2007 – 2013 je v tomto smere prekonávanie priepasti medzi technológiami a touto skupinou užívateľov.   Konkrétne a čiastkové ciele horizontálnej priority rovnosť príležitostí sa týkajú napríklad zvýšenia zamestnanosti a participácie žien na pracovnom trhu prostredníctvom opatrení na zosúladenie pracovného a rodinného života (IKT môžu niektorým matkám na materskej pomôcť pri práci z domu), zvýšenie dostupnosti informačných služieb pre ľudí so zdravotným postihnutím, zvýšenie miery zamestnanosti seniorov a ich účasti na celoživotnom vzdelávaní.
<i>HP Trvalo udržateľný rozvoj</i> – cieľom je zabezpečenie environmentálnej, ekonomickej a sociálnej udržateľnosti ekonomického rastu
Hlavným cieľom tejto horizontálnej priority je zabezpečiť, aby výsledný efekt všetkých intervencií financovaných v rámci Národného strategického referenčného rámca synergicky podporoval trvalo udržateľný rozvoj tak po stránke environmentálnej, ako aj ekonomickej a sociálnej. V rámci špecifických a čiastkových cieľov ide predovšetkým o posilnenie konkurencieschopnosti a efektívnosti Slovenska; zvýšenie úrovne výskumu, vývoja a vzdelávania; zníženie miery nezamestnanosti; posilnenie postavenia znevýhodnených a marginalizovaných skupín obyvateľstva; posilnenie celkového ekonomického, sociálneho a kultúrneho potenciálu regiónov; skvalitnenie informačnej infraštruktúry a iné.

¹⁸ Schválené projekty v rámci OPIS podporujú naplnenie cieľov HP MRK predovšetkým v prioritnej osi 2 a prioritnej osi 3.

Podpora informatizácie v ostatných operačných programoch

Oblasť vytvárania informačnej spoločnosti je v Národnom strategickom referenčnom rámci podporovaná dvoma spôsobmi: 1. v rámci OP Informatizácia spoločnosti (OPIS); 2. prostredníctvom projektov informatizácie v ostatných operačných programoch.

Prostredníctvom ostatných OP sú podporované aktivity v oblasti nákupu a prevádzky technologickej a aplikačnej infraštruktúry, lokálnych a špecializovaných sietí a rozvoj elektronických služieb v špecifických oblastiach. Ide o zavádzanie takých služieb eGovernmentu ako napr. eContent, eLearning, eTransport, eInclusion, eBusiness, eTourism, eSkills a pod., ktoré sú súčasťou sektorových stratégií ich vlastných OP.

Operačný program výskum a vývoj

V oblasti výskumu a vývoja je pozornosť venovaná vo všeobecnom meradle prostredníctvom nepriamych foriem podpory rôznych rámcových aktivít. Špeciálnu oblasť predstavujú iniciované rámcové aktivity v rámci opatrení 1.1 *Obnova a budovanie technickej infraštruktúry výskumu a vývoja* a 3.1 *Obnova a budovanie technickej infraštruktúry výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji*.

Výskum a vývoj medzinárodnej kvality okrem vysokokvalifikovaných ľudských zdrojoch je založený aj na existencii primeranej úrovne technickej a informačnej vedecko-výskumnej infraštruktúry. Vo všeobecnosti možno povedať, že Slovenská republika disponuje relatívne kvalitným výskumným a vývojovým personálom, nedá sa to však jednoznačne povedať o technickej infraštruktúre výskumu a vývoja.

Stav technickej infraštruktúry výskumu a vývoja, jej modernizácia a prístupy k jej využívaniu sú závažným problémom vedy a techniky v Slovenskej republike. Aj v dôsledku dlhodobého nízkeho podielu výdavkov na výskum a vývoj z HDP dochádza k zastarávaniu technickej infraštruktúry. Výsledkom je potom znižovanie konkurencieschopnosti národnej vedecko-výskumnej základne a obmedzenia vo využívaní najmodernejších vedeckých metód.

Cieľom modernizácie technickej infraštruktúry výskumu a vývoja v rokoch 2007 – 2013 je zvýšenie schopnosti inštitúcií VaV efektívne spolupracovať s výskumnými inštitúciami v zahraničí a podporovanie transféru poznatkov do spoločenskej a ekonomickej praxe.

Informatizácia v rámci OP VaV je zameraná na:

- obnovu, budovanie a rozvoj IKT infraštruktúry výskumu a vývoja na pracoviskách výskumu a vývoja (podpora širokopásmových sietí medzi špičkovými pracoviskami výskumu a vývoja);
- modernizácia vnútorného vybavenia vysokých škôl (nové formy učenia a učenia sa (najmä na podporu nových technológií pri budovaní jazykových učební, dielní, budovanie chemických, biologických a fyzikálnych učební, budovanie IKT učební, vybavenie akademických knižníc počítačmi, budovanie a údržba IKT sietí).

Operačný program Vzdelávanie

Kľúčovým aspektom vedomostnej spoločnosti je vzdelaný ľudský kapitál. Nevyhnutným predpokladom je fungujúci a konkurencieschopný vzdelávací systém. Vedomostná spoločnosť potrebuje ľudí, ktorí budú vzdelaní a budú disponovať zručnosťami, ktoré si vyžadujú nové pracovné miesta s vysokou pridanou hodnotou. Vedomostná spoločnosť si vyžaduje nový obsah a procesy vzdelávania, vychádzajúce v podmienkach SR z pozitívnych trendov vývoja vzdelanostnej úrovne ekonomicky aktívneho obyvateľstva, súčasného stavu rozsiahlej siete a dobrej dostupnosti vzdelávacích inštitúcií, rastúceho záujmu obyvateľstva o vzdelávanie, najmä v oblasti cudzích jazykov, manažmentu, odborného vzdelávania a využívania IKT a relatívne vysokej kvalitatívnej úrovne absolventov matematiky, prírodných a technických odborov.

Dôležité prvky agendy v tejto oblasti

- zvyšovanie digitálnej gramotnosti každého žiaka ako aj pedagógov (nevyhnutný predpoklad využívania inováčných trendov vo vzdelávaní);
- využívanie IKT v pedagogickom procese vo forme moderných a inovatívnych foriem vzdelávania (v zahraničí sa používa vyspelá didaktická technika, ako sú napr. videoprojektor, interaktívna tabuľa „Smart Board“, simulačné programy).

Operačný program Zdravotníctvo

Priority Slovenskej republiky v oblasti zdravotníctva spočívajú v reštrukturalizácii systému zdravotnej starostlivosti, v informatizácii zdravotníctva, rozvoji ľudských zdrojov v zdravotníctve a podpore a ochrane zdravia. Modernizácia zdravotníctva sa stala natoľko dôležitým cieľom, že Ministerstvo zdravotníctva presadilo v roku 2006 návrh OP Zdravotníctvo aj napriek tomu, že sa pôvodne so samostatným operačným programom pre túto oblasť nepočítalo.

Operačný program Zdravotníctvo implementuje v cieľi *Konvergencia* špecifickú prioritu 1.4 *Modernizácia zdravotníckej infraštruktúry*, ktorá umožňuje financovanie projektov v oblasti eHealth. eHealth, alebo elektronické zdravotníctvo, predstavuje informatizáciu procesov v rámci celého systému zdravotníctva a je nástrojom riešenia viacerých výziev v systéme starostlivosti o zdravie – má potenciál prispieť k zvýšeniu kvality, nákladovej efektivity, časovej dostupnosti a mobility služieb v zdravotníctve a zároveň podporiť vznik nových foriem poskytovania zdravotnej starostlivosti, ktoré by bez využitia informačných a komunikačných technológií neboli možné.

Vízia eHealth

Prostredníctvom moderných informačných a komunikačných technológií podporovať zvyšovanie kvality a efektívnosti všetkých poskytovaných zdravotníckych služieb, znižovať chybovosť a duplicitu, administratívne zaťaženie zdravotníctva a pacientov, zvyšovať spokojnosť občanov so systémom zdravotníctva financovaného z verejných zdrojov. Umožniť vznik nových foriem poskytovaných zdravotníckych služieb a poskytnúť zúčastneným stranám relevantné informácie pre rozhodovacie a monitorovacie činnosti v požadovanom čase a kvalite.

Prameň: Strategické ciele eHealth – kľúčový nástroj informatizácie verejnej správy v oblasti zdravotníctva na Slovensku.

Ministerstvo zdravotníctva SR definuje tieto komponenty eHealth:

- Národný zdravotný portál poskytujúci informácie o chorobách, liekoch, nemocniciach, ambulanciách, metódach liečenia, varovania v prípade pandémie, a pod.;
- Elektronická zdravotná knižka občana;
- Elektronická preskripcia a medikácia, systém kontroly upozorňujúci na prípadné kontraindikácie;
- Elektronické objednávanie na vyšetrenia;
- Telemedicína (monitorovanie zdravotného stavu na diaľku).

K strategickým cieľom eHealth patria:

- Vytvorenie legislatívneho, normatívneho a architektonického rámca eHealth
- Vytvorenie bezpečnej infraštruktúry pre realizáciu vízie a poslania eHealth
- Informatizácia procesov a služieb v systéme zdravotníctva z verejných zdrojov
- Podpora nových procesov a foriem zdravotnej starostlivosti a zdravotníckych služieb.

V prvej etape by sa v rámci implementácie eHealth mali realizovať priority:

- Národný zdravotný portál
- Elektronická zdravotná knižka občana – 1. etapa
- Elektronická medikácia a preskripcia – 1. etapa
- Elektronické objednávanie.

Okrem OP Zdravotníctvo je možné rozvoj eHealth zabezpečovať aj prostredníctvom OP Vzdelávanie, ktorý definuje Opatrenie 2.2 – *Podpora ďalšieho vzdelávania v zdravotníctve* s možnosťou poskytovania finančnej podpory na rozvoj ľudských zdrojov.

V súvislosti s aktuálnym demografickým vývojom na Slovensku sa predpokladá výrazný nárast výdavkov na zdravotnú starostlivosť – implementácia elektronických služieb v tejto oblasti prinesie okrem zníženia mortality, morbidity, trvalých a dočasných následkov chorôb a úrazov, zníženia pochybení a omylov pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti aj nižšie náklady na konkrétne úkony, zvýšenie efektivity poskytovania zdravotnej starostlivosti, odstránenie duplicit a fiktívnych výkonov a nižšiu administratívnu záťaž.

Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

Jednou z možností Operačného programu *Konkurencieschopnosť a hospodársky rast 2007 – 2013* je aj možnosť rozvoja informatizácie podnikateľského sektora najmä prostredníctvom nasledovných opatrení:

- Opatrenie 1.1 – Inovácie a technologické transfery
- Opatrenie 1.2 – Podpora spoločných služieb pre podnikateľov
- Opatrenie 1.3 – Podpora inovačných aktivít v podnikoch
- Opatrenie 3.2 – Rozvoj informačných služieb cestovného ruchu, prezentácie regiónov a Slovenska.

Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia

Relevantné prioritné osi operačného programu *Zamestnanosť a sociálna inklúzia* so vzťahom k informačnej spoločnosti zahŕňajú:

- prioritná os 1. – Podpora rastu zamestnanosti
- prioritná os 2. – Podpora sociálnej inklúzie
- prioritná os 3. – Podpora zamestnanosti, sociálnej inklúzie a budovania kapacít v regióne Bratislava
- prioritná os 4. – Budovanie kapacít a zlepšovanie kvality verejnej správy.

Poznámka: Ďalšie informácie k jednotlivým operačným programom a ich vzťahu k informatizácii spoločnosti sú dostupné na stránke Úradu splnomocnenca vlády SR pre informačnú spoločnosť <informatizacia.gov.sk>.

3. POZÍCIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V OBLASTI IKT

Vývoj informatizácie spoločnosti (IS) sprevádza nielen zvyšovanie dostupnosti a interoperability IKT, ale i znižovanie digitálnej averzie, nárast miery angažovanosti občanov a podnikateľov (*eDemocracy*), decentralizácia výkonov verejnej správy, zefektívnenie rozpočtov a i. Lídrami v rozvoji informačnej spoločnosti v európskom kontexte sú najmä severské krajiny a Rakúsko – vlády týchto krajín budujú koncepčne informačnú spoločnosť už od konca 90. rokov 20. storočia. Krajiny s vyspelou informačnou spoločnosťou charakterizuje kvalitná komunikačná a informačná infraštruktúra a efektívny „back-office“ verejnej správy, ktorá poskytuje väčšinu služieb v elektronickej podobe – v popredí stoja služby s vysokou pridanou hodnotou pre používateľa a dobrý manažment proaktívnych a agregovaných služieb, ako hlavné kanály využíva štát internet, telefón, digitálnu televíziu a integrované obslužné miesta – kontakt s občanom-klientom a riadenie udalostí prebieha bez nutnosti osobného stretnutia.

Podľa *Správy o konkurencieschopnosti EÚ* je existencia sektora IKT nevyhnutná pre všetky segmenty spoločnosti. Podniky sa na tento sektor spoliehajú tak v priamom predaji, ako aj pri zabezpečovaní efektivity vnútorných procesov. IKT sú kritickou zložkou inovácií a zodpovedajú za takmer 40 % rastu produktivity. IKT prenikli aj do práce vládnych orgánov a VS, a to vzhľadom na prechádzanie na *eGovernment* na všetkých úrovniach, ako aj vzhľadom na nové uplatnenia IKT, napríklad v inovatívnych riešeniach súvisiacich so zdravotníctvom, energetikou a politickou angažovanosťou, kde sa verejný sektor stáva silne závislým na IKT.

Európsky IKT (výrobný) priemysel predstavuje 13 % pridanej hodnoty vytvorenej v rámci celého priemyselného odvetvia, čo ho zaraďuje medzi najväčšie priemyselné sektory. IKT firmy často pôsobia globálne, čo znamená, že ich pridaná hodnota v jednej krajine predstavuje len jednu časť z globálnej pridanej hodnoty, ktorú vytvárajú. Avšak tá časť, ktorá je najviac vedomostne náročná, zostáva často krát domácou aktivitou týchto globálnych firiem. IKT priemysel vytvára 5 % HDP EÚ, má však až 25 % podiel na firemnom výskume a vývoji.

V európskom IKT priemysle má najsilnejšie postavenie Nemecko, ktoré tvorí viac ako 25 % zamestnanosti a 30 % pridanej hodnoty v rámci celého odvetvia. Poklesom zamestnanosti v tomto sektore (či už v dôsledku outsourcingu, alebo vplyvu krízy) boli najviac postihnuté Francúzsko a Veľká Británia. Na druhej strane, Maďarsko, Česká republika a neskôr aj Poľsko zaznamenali výrazný nárast zamestnanosti v IKT priemysle, čo tieto krajiny vynieslo hneď za štvoricu najväčších európskych ekonomík, pričom Poľsko dosiahlo úroveň 4,2 % zamestnanosti v rámci celého IKT priemyslu v EÚ, čo je viac ako dosiahlo napríklad Švédsko a Holandsko. Pri porovnaní úrovne zamestnanosti s pridanou hodnotou sa však ukazuje, že tieto nové členské krajiny EÚ realizujú hlavne aktivity s nižšou pridanou hodnotou, resp. že pridaná hodnota v týchto krajinách nezostáva. Spoločný podiel krajín V4, Rumunska a Bulharska na zamestnanosti v priemysle IKT v rámci EÚ predstavuje 17 %, pričom pre pridanú hodnotu je to len okolo 4,6 %. Na druhej strane, Holandsko, Švédsko, Fínsko a Írsko sa spoločne podieľajú na 10 % zamestnanosti, ale v rámci celého IKT priemyslu vytvárajú až 21 %

pridanej hodnoty (čo je takmer toľko ako Francúzsko a Taliansko dokopy). V rámci IKT služieb zostáva na čele rebríčka zamestnanosti Veľká Británia, kde pracuje 19,4 % všetkých IKT zamestnancov v EÚ, čo ešte vo väčšej miere platí v prípade pridanej hodnoty, keď 24,8 % z celkovej pridanej hodnoty tohto odvetvia v EÚ sa vytvorí vo Veľkej Británii. V porovnaní s vrcholom v roku 2001 takmer všetky krajiny (okrem Nemecka) stratili zamestnanosť v segmente telekomunikačných služieb, zatiaľ čo zamestnanosť v segmente počítačových služieb a v softvérovom priemysle sa zvyšovala vo všetkých krajinách.

Box 3.1

Podiel krajín na zamestnanosti a pridanej hodnote v rámci IKT výroby a služieb (%)

Krajiny	Spolu		Výroba		Služby	
	zamestnanosť	pridaná hodnota	zamestnanosť	pridaná hodnota	zamestnanosť	pridaná hodnota
SVK	0,8	0,4	1,2	0,5	0,7	0,4
CZE	2,8	1,1	4,4	1,1	2,0	1,1
POL	4,2	2,3	5,1	1,3	3,7	2,7
HUN	2,5	0,9	3,9	1,3	1,9	0,8
UK	16,3	21,7	9,9	12,3	19,4	24,8
GER	19,0	20,2	26,8	30,2	15,3	17,0
FRA	12,8	13,2	12,5	12,7	13,0	13,4

Prameň: Europe's Digital Competitiveness Report.

Informačná spoločnosť na Slovensku napreduje, avšak v niektorých dôležitých oblastiach zaostáva. Zaznamenali sme výraznú expanziu počtu domácností pripojených na internet prostredníctvom mobilných sietí, čím sa zlepšil prístup obyvateľstva k internetu. Celkové pokrytie Slovenska však zostáva pomerne nízke a absencia kvalitných elektronických služieb negatívne ovplyvňuje predovšetkým vidiecke oblasti. Dôležitý pokrok sa udial v rámci elektronického verejného obstarávania, ako aj v rámci zlepšenia vybavenia, u IKT zručností učiteľov a v rámci obsahu učiva.

Širokopásmové pripojenie zaznamenalo výrazný pokrok, keď sa v poslednom roku rozšírilo o 36 % (z 10,9 % na 14,8 %), čo naznačuje zrýchlenie procesu dobiehania, avšak stále zostávame v tomto ukazovateli na štvrtej priečke v Európe od konca. Slovensko sa približuje európskemu priemeru v rámci pripojenia domácností, ale širokopásmové pripojenie predstavuje len 68 % zo všetkých typov pripojení. Pripojenie firiem sa od roku 2007 príliš nezlepšilo a zostáva pod priemerom EÚ. Bezdrôtové internetové technológie sú relatívne dobre vyvinuté, predovšetkým využitie 3G telefónov na pripojenie k internetu, v čom sa Slovensko umiestnilo na treťom mieste v Európe.

Aj napriek nedostatočne rozšírenej širokopásmovej sieti je používanie internetu na Slovensku mierne nad priemerom EÚ. Podobne môžeme konštatovať, že Slovensko má aj nižší podiel (ako je priemer EÚ) obyvateľstva, ktoré nikdy nepoužilo internet (22 %). Obraz využívania internetových služieb je na Slovensku pomerne zmiešaný. Zatiaľ čo podiel obyvateľstva, ktoré využíva služby ako vyhľadávanie informácií ohľadom tovarov a služieb, čítanie online novín a časopisov, hľadanie práce alebo posielanie žiadostí o prijatie do zamestnania,

sťahovanie, počúvanie hudby a pozeranie filmov je na úrovni priemeru EÚ, alebo mierne vyššie, podiel obyvateľstva využívajúci iné služby je relatívne nízky. Individuálne využívanie „eCommerce“ je tiež podpriemerné.

3.1. Súčasný stav informatizácie spoločnosti na Slovensku

Nevyhnutnou podmienkou IS je moderná infraštruktúra IKT. Vybavenie a prístup domácností k počítačom a prienik IKT do podnikania, využívanie internetu a podiel širokopásmového pripojenia sú dôležitými indikátormi, ktoré môžu byť vážnou prekážkou alebo naopak hybnou silou eGovernmentu.

V tabuľke 3.1 uvádzame podiel domácností s prístupom k internetu v krajinách EÚ. Na Slovensku malo prístup k internetu (všetky druhy pripojenia) v roku 2010 67 % domácností, čo radilo Slovensko na 15. miesto v EÚ 27 (priemer EÚ 27 bol v roku 2010 73 %). Na druhej strane však Slovensko patrí do skupiny post-tranzitívnych krajín, ktoré vykazovali v rokoch 2002 – 2010 vysokú dynamiku rastu (7. miesto v priemernom tempe rastu) v porovnaní so zvyškom EÚ.

T a b u ľ k a 3.1

Podiel domácností s prístupom k internetu krajinách EÚ (v %)

	Krajina	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	Priemerné tempo rastu v %	Poradie podľa priemerného tempa rastu
1.	Holandsko	91	90	86	83	80	78	65	61	58	6	25.
2.	Luxembursko	90	87	80	75	70	65	59	45	40	11	16.
3.	Švédsko	88	86	84	79	77	73	:	:	:	4	27.
4.	Dánsko	86	83	82	78	79	75	69	64	56	6	26.
5.	Nemecko	82	79	75	71	67	62	60	54	46	8	21.
6.	Fínsko	81	78	72	69	65	54	51	47	44	8	19.
7.	Veľká Británia	80	77	71	67	63	60	56	55	50	6	24.
8.	Francúzsko	74	63	62	49	41	:	34	31	23	18	10.
9.	Belgicko	73	67	64	60	54	50	:	:	:	8	20.
10.	Rakúsko	73	70	69	60	52	47	45	37	33	11	17.
11.	Írsko	72	67	63	57	50	47	40	36	:	10	18.
12.	Malta	70	64	59	54	53	41	:	:	:	12	14.
13.	Estónsko	68	63	58	53	46	39	31	:	:	14	13.
14.	Slovinsko	68	64	59	58	54	48	47	:	:	6	23.
15.	Slovensko	67	62	58	46	27	23	23	:	:	21	7.
16.	Poľsko	63	59	48	41	36	30	26	14	11	26	5.
17.	Česká republika	61	54	46	35	29	19	19	15	:	23	6.
18.	Litva	61	60	51	44	35	16	12	6	4	45	1.
19.	Lotyšsko	60	58	53	51	42	31	15	:	3	30	3.
20.	Maďarsko	60	55	48	38	32	22	14	:	:	29	4.
21.	Španielsko	59	54	51	45	39	36	34	28	:	11	15.
22.	Taliansko	59	53	47	43	40	39	34	32	34	7	22.
23.	Cyprus	54	53	43	39	37	32	53	29	24	15	12.
24.	Portugalsko	54	48	46	40	35	31	26	22	15	18	11.
25.	Grécko	46	38	31	25	23	22	17	16	12	19	8.
26.	Rumunsko	42	38	30	22	14	:	6	:	:	33	2.
27.	Bulharsko	33	30	25	19	17	:	10	:	:	18	9.
	EÚ 15	73	68	64	59	54	53	46	43	39		
	EÚ 27	70	65	60	54	49	48	41	:	:		

Prameň: Vlastné spracovanie podľa EUROSTAT (2011).

Bariérou využívania a rozvoja eGovernmentu môže byť aj slabá dostupnosť domácností k osobným počítačom (tab. 3.2). Iba polovica slovenských domácností má prístup k osobnému počítaču (aspoň jeden člen domácnosti), čo radí Slovensko na 18. priečku v rámci EÚ 27 (priemer EÚ 27 je 60 %). V ostatných ukazovateľoch sú na tom Slováci relatívne lepšie ako priemer EÚ 27: 72 % zo všetkých užívateľov používa PC doma (priemer EÚ 27 je 63 %); 39 % v práci (priemer EÚ je 30 %) a 12 % v škole (priemer je 8 %). V porovnaní s priemerom EÚ 27 (52 %) na Slovensku menej zamestnancov používa v práci PC (44 %). Na Slovensku je vyšší podiel podnikov (74 %), ktoré majú svoju internetovú stránku ako je priemerná hodnota za EÚ 27.

Tabuľka 3.2
Vybrané ukazovatele informatizácie Slovenska v roku 2010

	Slovensko	EÚ 27	Relatívna úroveň Slovenska v % (SK/EÚ 27)
% domácností s prístupom k osobnému počítaču	50	60	83
% užívateľov, ktorí používajú PC doma	72	63	114
% užívateľov, ktorí používajú PC v práci	39	30	130
% užívateľov, ktorí používajú PC v škole	12	8	150
% zamestnancov, ktorí používajú v práci PC	44	52	85
% podnikov, ktoré majú internetovú stránku	74	69	107
výdavky na informačné technológie (% HDP)	1,9	2,5	76
Výdavky na komunikačné technológie	4,1	3	137
Podiel domácností so širokopásmovým pripojením internetu (%)	49	61	80
Podiel podnikov so širokopásmovým pripojením internetu (%)	78	86	91

Prameň: Vlastné spracovanie podľa EUROSTAT (2011).

Tabuľka 3.3
Informačno-komunikačné technológie v domácnostiach v slovenských NUTS 3

Kraj	Domácnosť má prístup k počítaču doma (% zo všetkých domácností)				Domácnosť má prístup k internetu doma (% zo všetkých domácností)			
	2009	2008	2007	2006	2009	2008	2007	2006
Bratislavský kraj	66,8	63,9	55,6	54,2	66,5	62,5	54,1	33,5
Trnavský kraj	63,8	59,9	55,5	57,9	55,3	50,0	36,5	29,2
Trenčiansky kraj	65,0	59,3	60,6	47,7	74,9	56,6	48,9	20,2
Nitriansky kraj	63,9	64,4	53,6	43,9	68,9	67,2	48,5	24,8
Žilinský kraj	71,2	72,7	56,1	48,3	61,1	60,1	40,9	27,0
Banskobystrický kraj	57,3	55,5	50,2	44,7	57,8	51,6	39,0	21,4
Prešovský kraj	65,5	64,6	55,1	52,9	60,6	53,9	46,2	24,2
Košický kraj	59,8	65,0	57,6	52,7	53,0	62,2	52,4	32,0

Prameň: RegDat (2011).

Na Slovensku existujú v oblasti prístupu domácností k osobným počítačom a internetu určité regionálne disparity (tab. 3.3). Ak sa pozrieme na najaktuálnejšie údaje (za rok 2009), vidíme, že najnižší podiel domácností s prístupom k počítaču mal Banskobystrický kraj a najvyšší Žilinský kraj. Najvyšší podiel domácností s prístupom k internetu mal Trenčiansky kraj a najnižší kraj Košický (kde dokonca tento podiel klesol, v porovnaní s predchádzajúcim rokom). Ak budeme za indikátor regionálnych rozdielov považovať rozdiel medzi najlepším

a najhorším regiónom (variačné rozpätie), tak regionálne rozdiely sú vyššie v prípade prístupu k internetu (variačné rozpätie indikátora v 2009 je 21,9) ako v prístupe k osobným počítačom (variačné rozpätie indikátora v 2009 je 13,9).

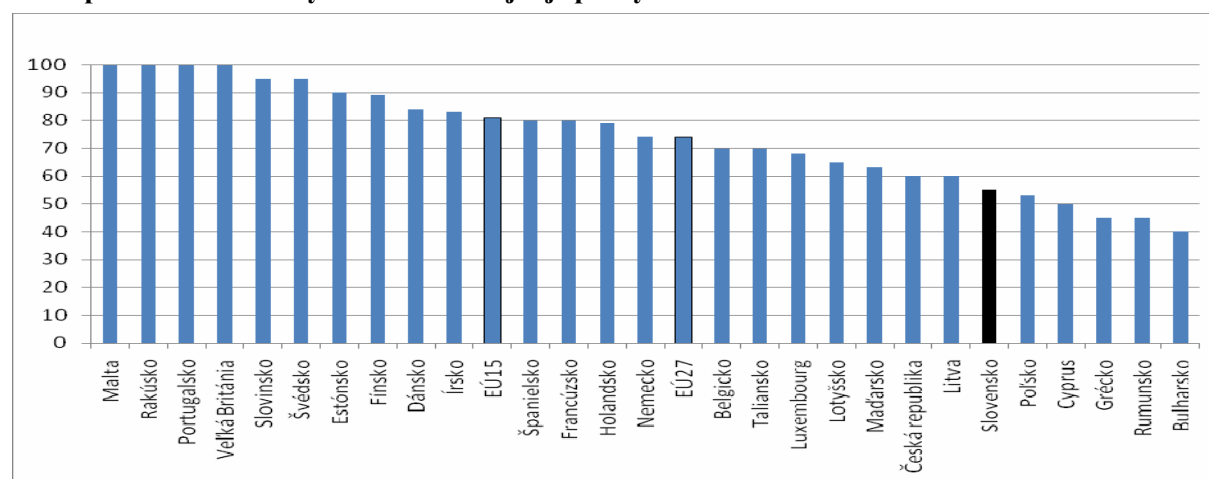
3.2. Budovanie eGovernmentu v SR – kontext EÚ

Stupeň digitalizácie ekonomík a informatizácie VS je predmetom záujmu nielen národných vlád, ale i nadnárodných zoskupení a organizácií. Podľa rebríčka „Digital Economy Rankings“, ktorý pravidelne vypracováva časopis „The Economist“, sa Slovensko v oblasti digitalizácie ekonomiky nachádza v strede rebríčka (ale na chvoste vyspelých krajín). Z hodnotených 70 ekonomík obsadilo v roku 2010 38. priečku, pričom v porovnaní s predchádzajúcim rokom si pohoršilo a dve miesta.¹⁹ Rozvoj eGovernmentu na celom svete pravidelne sleduje a hodnotí *Organizácia spojených národov* v rámci *United Nations E-Government Survey*. Podľa jeho najnovšej správy za rok 2010, je Slovensko zo 184 posudzovaných štátov na 43. mieste.²⁰

V rámci Európskej únie sa každoročne sleduje a vyhodnocuje stav a pokrok budovania eGovernmentu v členských štátoch.²¹ Hodnotí a porovnáva sa 20 oblastí služieb verejnej správy. V grafe 3.1 môžeme vidieť poradie štátov podľa ponuky vybraných elektronických služieb verejnej správy v roku 2009. Slovensko obsadilo nelichotivé 22. miesto v rámci EÚ 27. Zo starých členských štátov EÚ je na tom horšie len Grécko a z krajín V4 Poľsko.

G r a f 3.1

Dostupnosť elektronických služieb verejnej správy v štátoch EÚ v roku 2009

Prameň: Eurostat (2011).

¹⁹ Rebríček digitalizácie ekonomiky časopisu The Economist hodnotí 6 oblastí: 1. konektivitu a technologickú infraštruktúru; 2. podnikateľské prostredie; 3. spoločenské a kultúrne prostredie; 4. právne prostredie; 5. vládnu politiku a vízie; 6. spotrebiteľské a podnikateľské prijímanie. V roku 2010 sa umiestnili na prvých troch miestach Švédsko, Dánsko a USA.

²⁰ Na prvých troch miestach tohto globálneho benchmarkingu sa umiestnili Južná Kórea, USA a Kanada.

²¹ Zahrnuté bývajú aj štáty, ktoré nie sú členom EÚ; v roku 2010 vyšla už v poradí 9. správa.

Na druhej strane Slovensko dosiahlo 4. najvyššie priemerné tempo rastu za roky 2004 až 2009, čo svedčí o relatívne vysokej miere dobiehania v tejto oblasti (pozri prílohu 2). Maximálnu hodnotu skóre dosiahli štyri krajiny – Rakúsko, Portugalsko, Malta a Veľká Británia. Pomerne úspešné sú i krajiny ako Estónsko alebo Slovinsko. Z pohľadu na popredné miesta rebríčka môžeme usudzovať, že úspešnosť v zavádzaní elektronických služieb verejnej správy nezávisí len od ekonomickej sily krajiny alebo dĺžky členstva štátu v EÚ.

Okrem dostupnosti vybraných elektronických služieb verejnej správy sa sleduje aj stupeň ich sofistikovanosti – sleduje sa 5 stupňov: 1. informatívna úroveň (verejne prístupná internetová stránka ponúka dostupné informácie); 2. jednosmerná interakcia (možnosť stiahnuť tlačivá z internetovej stránky); 3. obojsmerná interakcia (možnosť stiahnuť, vyplniť a odoslať tlačivá pomocou internetovej stránky poskytovateľa, rozhodnutie si zákazník vyzdvihne osobne alebo poštou); 4. vybavenie (možnosť kompletne spracovať príslušnú službu zákazníkom pomocou internetovej stránky, priamy kontakt nie je potrebný); 5. cielenie/automatizácia. V tabuľke 3.4 uvádzame hodnoty skóre sofistikovanosti vybraných oblastí eGovernmentu. Uvedené hodnoty ukazujú, že úroveň elektronických služieb pre podnikanie je rozvinitejšia ako služby pre občanov.

T a b u ľ k a 3.4

Hodnota skóre za jednotlivé oblasti služieb VS

<i>Služby pre občanov</i>	<i>Hodnota skóre</i>	<i>Služby pre podnikanie</i>	<i>Hodnota skóre</i>
Daň z príjmu fyzických osôb	100	Zasielanie mesačných výkazov do Sociálnej poisťovne	100
Vyhľadávanie pracovného miesta	100	Daň z príjmu právnických osôb	100
Dávky v nezamestnanosti	75	Daň z pridanej hodnoty	100
Príspevky sociálneho zabezpečenia	74	Registrácia právnickej osoby	100
Prídavky na deti	75	Vykazovanie štatistických údajov	100
Náklady na zdravotnú starostlivosť	100	Colné vyhlásenia	100
Príspevky pre študentov	80	Povolenia životného prostredia	40
Osobné dokumenty	90	Verejné obstarávania	100
Pasy	80		
Vodičské preukazy	100		
Evidencie vozidiel	50		
Oznámenia polícii	33		
Stavebné povolenia	50		
Verejné knižnice	100		
Rodné a sobášne listy	50		
Prihlášky na vysoké školy	100		
Oznámenie o presťahovaní	50		
Zdravotnícke služby	75		

Prameň: Digitizing Public Services in Europe: Putting ambition into action.

Slovenská verejná správa vykazuje maximálnu hodnotu skóre najmä v oblasti daní (podobne ako aj ostatné štáty), čo je pochopiteľné, pretože dane tvoria príjmy vlády a v prvých etapách informatizácie verejnej správy je úsilie nasmerované predovšetkým na ich výber a správu.

Kým predchádzajúca tabuľka vyjadruje skôr kvalitu ponukovej stránky eGovernmentu, v tabuľke 3.5 uvádzame využívanie elektronických služieb verejnej správy zo strany obyvateľov a podnikov (dopytová strana). Podniky na Slovensku využívajú elektronické služby VS v ďaleko vyššej miere ako je to v prípade obyvateľstva. V prípade podnikov sa vo väčšine uvádzaných indikátorov nachádzame nad priemerom EÚ 27 (okrem elektronického obstarávania).

Tabuľka 3.5
Sofistikovanosť eGovernmentu na Slovensku v roku 2010 (%)

	Slovensko	EÚ 27	Úroveň Slovenska v porovnaní s EÚ 27 (%)
Občania využívajúci služby eGovernmentu (% obyv.)	31	30	103
Občania využívajúci internet na získanie informácií z eGovernmentu (% obyv.)	26	27	96
Občania využívajúci služby eGovernmentu na získanie úradných formulárov (% obyv.)	20	18	111
Občania využívajúci služby eGovernmentu na vrátenie vyplnených formulárov (% obyv.)	12	13	92
Občania, ktorí sú v interakcii s organizáciou verejnej správy prostredníctvom internetu (% obyv.)	35	32	109
Podniky využívajúce služby eGovernmentu (% podnikov)	88	75	117
Podniky využívajúce internet na získanie informácií z eGovernmentu (% podnikov)	84	68	124
Podniky využívajúce služby eGovernmentu na získanie úradných formulárov (% podnikov)	85	68	125
Podniky využívajúce služby eGovernmentu na vrátenie vyplnených formulárov (% podnikov)	60	60	100
Podniky, ktoré využívajú eGovernment na elektronické obstarávanie (% podnikov)	7	13	54

Prameň: Eurostat (2010).

3.3. Prieskum spokojnosti s elektronickými službami VS

Výsledky prieskumu spokojnosti s e-službami VS z roku 2010, ktorý uskutočnilo Ministerstvo financií SR, poukazujú na rastúcu náročnosť užívateľov elektronických služieb VS, čo sa prejavuje na ich väčších očakávaniach a kritickejšom hodnotení kvality súčasných e-služieb VS. Medzi hlavné výhody elektronických služieb verejnej správy respondenti zaradili: rýchlejšie vybavenie úradných záležitostí oproti tradičnej forme (úspora času); odbúranie „preháňania stránok“ a behanie od jedného úradu k druhému; možnosť vybaviť úradnú záležitosť kedykoľvek a kdekoľvek a nielen cez stránkové hodiny; zjednodušenie vybavovania úradných záležitostí; šetrenie nákladov (cestovné); zlepšenie dostupnosti verejných služieb; získanie lepšieho prehľadu o vlastnej komunikácii s verejnou správou; menej administratívnych chýb zo strany úradov a úradníkov. Výhody e-služieb VS sú pomerne zrejme a jednoznačné, avšak nie sú dostatočne odkomunikované a spropagované, čo sa prejavuje na nedostatku informácií o e-službách VS. Ako hlavné nevýhody e-služieb verejnej správy sa ukazujú

byť nemožnosť elektronického vybavenia úradnej záležitosti až dokonca a potreba počítačovej gramotnosti.

Užívatelia jednoznačne deklarovali, že elektronické služby verejnej správy (e-služby VS) robia ich život jednoduchším, možnosť využívať e-služby je pre nich atraktívna a rozvoj týchto služieb považujú za dôležitý a prospešný z hľadiska modernizácie a pokroku spoločnosti. Celková spokojnosť a postoj občanov k využívaniu internetu pri vybavovaní úradných záležitostí však ostali v roku 2010 v porovnaní s predchádzajúcim rokom takmer nezmenené, čo naznačuje nie veľké kvalitatívne zmeny v oblasti e-služieb za posledný rok.

Z výsledkov prieskumu vyplynulo, že používanie e-služieb VS je podstatne rozšírenejšia na strane firiem ako u občanov. Aspoň jednu úradnú záležitosť riešila v danom roku elektronicky približne tretina občanov SR,²² pričom na strane firiem využilo v roku 2010 aspoň jednu e-službu VS až 77 % firiem.²³ Na nedostatočnú propagáciu a informovanosť o možnostiach elektronických služieb verejnej správy poukazuje fakt, že webové sídlo verejných služieb²⁴ pozná menej ako 25 % občanov a len polovica z nich ho aj navštívila. Výsledky prieskumu tiež ukázali, že len 12 % občanov rieši úradné záležitosti elektronicky prostredníctvom internetu, 22 % vybavuje úradné záležitosti telefonicky a až 62 % stále chodí na úrady osobne.

Prieskum sa zamerával aj na záujem respondentov o jednotlivé e-služby VS. Z výsledkov vyplynulo, že súkromné osoby chcú priamo prostredníctvom internetu vybavovať najmä tieto úradné záležitosti: vyhľadávanie pracovného miesta prostredníctvom úradu prác; podanie dane z príjmu a dane z nehnuteľnosti; vybavovanie osobných dokladov; registrácia motorových vozidiel; sociálne zabezpečenie; oznámenie o zmene bydliska, adresy, prechodný pobyt; prihlášky na štúdium; služby súvisiace so zdravotnou starostlivosťou; úradné výpisy z matriky; informácie z katastra nehnuteľností; služby verejných knižníc; agenda spojená so stavebným konaním; služby v kompetencii NKÚ, alebo oznámenie polícii; ročné zúčtovanie zdravotného poistenia; prihlásenie a platba dane za psa; žiadosť o pridelenie a platba za vyhradenie parkovacieho miesta.

Prieskum poukázal na pomerne veľký záujem o služby integrovaných obslužných miest,²⁵ ktoré by uvítalo až 90 % obyvateľov a 83 % firiem. Užívatelia e-služieb verejnej správy by vo veľkej väčšine uprednostnili, keby boli integrované obslužné miesta umiestnené na miestnych a obecných úradoch,²⁶ čo naznačuje, že ľudia uprednostňujú blízkosť úradníka, ktorý by im mohol pri vybavovaní úradných záležitostí pomôcť aj osobne.

---

²² Zo strany občanov patria medzi najviac využívané e-služby VS služby katastra nehnuteľností, podanie dane z príjmu a ročné zúčtovanie zdravotného poistenia. Súčasný užívatelia e-služieb VS deklarujú svoj záujem aj o iné elektronické služby VS a to najmä o možnosť hlasovania cez internet (e-voting), či možnosť sledovania stavu svojho dôchodkového účtu.

²³ Zo strany firiem sú najviac využívanými e-službami VS zdravotné poistenie a odvody zamestnancov, sociálne odvody za zamestnancov a informácie z katastra

²⁴ Ústredný portál verejnej správy <<http://portal.gov.sk>>.

²⁵ Funkcia integrovaných obslužných miest sa ukazuje ako dôležitá aj z hľadiska digitálnej exklúzie, či už z dôvodu neexistencie prístupu k internetu, alebo nedostatočnej gramotnosti potenciálnych užívateľov. K vybudovaniu tejto infraštruktúry budú použité prostriedky v rámci operačného programu OPIS.

²⁶ Integrované obslužné miesta by mohli byť ešte na poštách.

3.4. „Best practices“

Koordinácia všetkých aktivít *eGovernmentu* je v členských krajinách rozhodujúcim faktorom úspešnosti. Európskym šampiónom v *eGovernmente* je dlhodobo Rakúsko. V tejto krajine zohráva ústrednú úlohu platforma „Digital Austria“, ktorá predstavuje spoločnú inštitúciu pre všetky aktivity *eGovernmentu* a zahŕňa všetky úrovne vlády a zainteresované subjekty. V Nemecku koordináciu budovania *eGovernmentu* zabezpečuje *Plánovacia rada IT*. V Belgicku je to federálna agentúra FedICT, ktorá je zodpovedná za koordinovanie, jednotnosť a konzistentnú implementáciu stratégie *eGovernmentu*. Rovnako ako koordinácia, je výzvou pre členské štáty aj efektívnosť *eGovernmentu*. Napríklad Francúzsko stanovilo cieľ pre svoje ministerstvá, so zámerom zjednodušiť *eGovernment*, znížiť počet vládnych web stránok o 10 %.

Elektronické obstarávanie zvyšuje transparentnosť, urýchľuje celý proces obstarávania a umožňuje obstarávať za nižšie ceny. Aj keď v členských krajinách neexistujú ešte systematické monitorings elektronického obstarávania, čiastkové výsledky z niektorých štátov si zaslužia pozornosť. V Škótsku sa odhadujú úspory za 4-ročné obdobie na 800 mld. libier. Vo Švédsku sa odhadujú úspory cien vo verejnom obstarávaní medzi 10 % – 20 %, a v prípade, že sa on-line tendre rozšíria do celého verejného obstarávania, výška cenových úspor sa môže pohybovať v rozpätí 20 % – 30 %. V Írsku je v národnom systéme on-line obstarávania registrovaných 62 000 dodávateľov, z ktorých je 25 % zahraničných. Ministerstvá na Malte realizujú 20 % zo všetkých tendrov prostredníctvom on-line obstarávaní. Ďalším príkladom môže byť Španielsko, ktoré uvádza 15 % – 40 % úspory cien energií a telekomunikačných služieb pre samosprávu.

Príklady elektronických služieb VS

- *CzechPOINT* – garantovaná služba pre komunikáciu so štátom prostredníctvom jedného univerzálneho miesta, na ktorom je možné získať a overiť údaje z verejných a neverejných informačných systémov, úradne overiť dokumenty a listiny, previesť písomné dokumenty do elektronickej podoby a naopak a pod.
- *NemID* – v Dánsku od júla 2010 funguje nový spôsob jednotného prihlasovania do internet bankingu a *eGovernmentu* (jeden autorizačný kód pre všetky služby).
- *DigiD* – v Holandsku vytvorili jednotnú digitálnu identitu, ktorá umožňuje občanom efektívnejšie využívať elektronické služby verejnej správy (1 autorizačné heslo pre všetky služby).
- *Elektronické recepty na lieky*: v Estónsku lekár zašle recept na lieky do centrálného registra, na základe ktorého v lekárni vydajú liek (úspora času, zníženie nákladov, väčšia transparentnosť).
- *Referti ULSS 7* je príklad *eHealthu* z Talianska; kde si pacient môže prostredníctvom web stránky pozrieť výsledky svojho lekárskeho vyšetrenia.
- *OneStopShop* pre podniky v Slovinku: založenie podniku pri ktorom sa všetky procedúry vykonávajú on-line.
- *Predvyplnené úradné online formuláre* v Belgicku alebo Fínsku.

Veľkou výzvou pre budovanie informačnej spoločnosti je inklúzia marginalizovaných skupín obyvateľstva. Existuje niekoľko stratégií, ktoré je možné využívať v praxi v rámci *eLearningu*:

- *Kombinácia učenia kompetencií IKT a iných nedigitálnych vedomostí.* Napríklad kombinácia prípravy na vodičské skúšky s využitím eLearningu. Marginalizovaná skupina, napr. Rómovia, môžu byť takto motivovaní k užívaniu IKT vo výukovom procese.
- *Komunikácia.* Marginalizované skupiny by mali byť oslovované aj nedigitálnymi formami, aby sa k nim prvotná informácia vôbec dostala.
- *Systém učenia rovný s rovným.* Formálne a neformálne učenie sa jeden od druhého je vhodnou formou motivácie.
- *Vytváranie neformálneho prostredia,* ktoré sa by sa malo líšiť od tradičnej IKT učebne.
- *Využívanie učiteľov rovnakej kultúry alebo z podobného prostredia, z akého pochádzajú žiaci.*

Prameň: Digital Inclusion, Best practices from eLearning.

V súvislosti s inklúziou marginalizovaných skupín na Slovensku môžeme spomenúť zámer OPISu – projekt multifunkčného knižnično-informačného centra a dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry, ktoré bude zastrešovať problematiku rómskej kultúry na Slovensku, pričom jeho činnosť umožní prístup ku komplexným informáciám o histórii, živote, tradíciách a kultúre Rómov žijúcich na Slovensku.

4. IDENTIFIKÁCIA BARIÉR NAPŔŤANIA NÁRODNÝCH PRIORÍT V OBLASTI IKT

Nevyhnutnou podmienkou rozvoja a najmä využívania elektronických služieb VS je dostatočná infraštruktúra IKT. Na Slovensku má len 50 % domácností prístup k osobnému počítaču a 67 % prístup k internetu. V oboch ukazovateľoch sa nachádzame pod priemerom Európskej únie.

V najnovšom hodnotení dostupnosti a sofistikovanosti vybraných oblastí elektronických služieb verejnej správy, ktoré každoročne vykonáva Európska komisia, sa nachádzame na chvoste krajín EÚ (22. miesto). Avšak ak sa pozrieme na indikátory, ktoré vypovedajú o podiele obyvateľov a podnikov, ktoré využívajú služby eGovernmentu, vidíme že sa nachádzame nad priemernou úrovňou EÚ. To svedčí o istom záujme o eGovernment zo strany Slovákov. Signalizuje to i istý potenciál rozvoja a pozitívne očakávania. Slovensko dosiahlo vyššiu úroveň poskytovania elektronických služieb VS, ktoré sú určené pre podniky v porovnaní so službami pre občanov. V budúcnosti preto môžeme očakávať, že úsilie v budovaní eGovernmentu bude nasmerované práve na služby pre občanov.

Už spomenutý prieskum spokojnosti MF SR sa zamerlal aj na zisťovanie dôvodov, prečo ľudia elektronické služby VS nevyužívajú:

- webovú stránku za mňa navštívil niekto iný;
- elektronické služby nie sú komplexné; chýba informovanosť o službách v rámci e-Governmentu;²⁷
- obavy z bezpečnostných rizík pri využívaní elektronických služieb verejnej správy;
- vysoké poplatky pri využívaní elektronického podpisu;
- chýbajúce technické vybavenie a nedostatočná počítačová gramotnosť.

²⁷ V tejto súvislosti je potrebné zlepšiť marketing. Podľa prieskumu sa 40 % používateľov dozvedelo o Ústrednom portáli verejnej správy z internetu, 29 % od známych či rodiny, 12 % z televízie, 11 % z tlače, 6 % z rádia a len 5 % z návštevy úradu.

Navyše, mnohí ľudia napríklad necítia potrebu registrácie, nakoľko je veľa informácií (tlačív) stále dostupných aj bez registrácie.²⁸

Napriek schváleným strategickým dokumentom a akčným plánom, vynakladaným prostriedkom a verbálnym snahám napredovať v informatizácii VS sa Slovensko v porovnaní s ostatnými členskými štátmi EÚ ocitá v úrovni informatizácie služieb VS na posledných priečkach. Nedá sa však povedať, žeby proces informatizácie VS v SR stagnoval. Príčiny súčasného stavu možno zhrnúť do nasledovných skupín:

Nedostatočná previazanosť, koordinácia riadenia a merateľná kontrola realizovaných úloh informatizácie VS:

- Úlohy neboli v dostatočnej miere previazané na štátne rozpočty ani na plán legislatívnych úloh vlády.
- Doposiaľ nefungoval účinný systém riadenia, koordinácie a merateľnej kontroly plnenia úloh.
- Územná samospráva nebola koncepčne zapojená do procesu informatizácie VS, hoci rozsah jej kompetencií a zodpovedností má rastúci trend.

Nedostatočná politická podpora informatizácie verejnej správy, ako aj nedostatočná snaha efektívne meniť tradičné pracovné postupy výkonu správy:

- Uznesenia vlády nemajú právnu silu a nie sú záväzné pre všetky subjekty VS.

ISVS fungujú autonómne, bez vzájomnej prepojenosti, rovnako ako prislúchajúce dátové fondy, ktoré nie sú dostupné on-line a použiteľné na právne úkony:

- Množstvo zavedených autonómnych informačných systémov (daňový, colný, IS registra obyvateľov, živnostenského registra, obchodného registra, IS štátnej pokladnice, sociálnej poisťovne, katastra nehnuteľností, knižničný,...) bez vzájomnej prepojenosti, na rôznej architektonickej a kvalitatívnej úrovni.
- Absencia komplexného prehľadu ISVS, predovšetkým pre územnú samosprávu.
- Informácie v ISVS sú využívané izolovane, čo má za následok opakovanie dátových štruktúr, viacnásobné získavanie a spracovávanie údajov.

Nedostatočne formovaný právny rámec informatizácie VS:

- Právne normy nie sú vzájomne previazanou sústavou predpisov podporujúcich aplikáciu IKT na jednotlivých úsekoch správy.
- Chýba jednoznačné vymedzenie kompetencií, úloh a povinností štátnych orgánov, územnej samosprávy, ako aj ostatných aktérov procesu informatizácie.

Nekoordinovane vytváraná technologicko-komunikačná infraštruktúra VS:

- Súčasný stav technologicko-komunikačnej infraštruktúry možno považovať za nízko efektívny pre transakčnú úroveň poskytovania e-služieb.
- Technologická a komunikačná infraštruktúra územnej samosprávy je výrazne poddimenzovaná.

Aktuálny vládny dokument *Revízia budovania eGovernmentu* z roku 2011 na základe doterajších skúseností s implementáciou projektov definoval tieto problémy a riziká:

- Žiadne proaktívne služby a nízka pridaná hodnota pre používateľov služieb;
- Chýbajúca legislatíva pre e-služby, bez ktorej služby nie je možné sprístupniť;
- Finančná neudržateľnosť výsledkov po skončení realizácie projektu – prevádzku a rozvoj bude musieť „dotovať“ rozpočet VS, a to v objeme, ktorý je oveľa vyšší, ako sú náklady na v súčasnosti bežiaci ISVS;
- Budovanie izolovaných riešení s vlastnou IKT infraštruktúrou;
- Časový a logický nesúlad jednotlivých projektov.

²⁸ Registrácia na Ústrednom portáli verejnej správy pritom prináša používateľovi viaceré výhody, ako je napríklad osobná schránka správ (eDesktop), prístup k väčšiemu množstvu služieb, zjednodušené vyplňanie formulárov, lokalizácia (portál je schopný zobrazit' presnú adresu inštitúcie s lokálnou pôsobnosťou).

Isté nedostatky vznikali aj pri tvorbe OPISu. Ten ako jediný operačný program v SR nevychádza z vopred pripravenej a schválenej stratégie na národnej úrovni. V oblasti informatizácie verejnej správy chýbala príprava národného strategického dokumentu pre programové obdobie rokov 2000 – 2006. Národný strategický dokument chýbal tiež v oblasti rozširovania prístupu k širokopásmovému internetu v SR a tiež k podpore digitalizácie objektov kultúrneho dedičstva v pamäťových a fondových inštitúciách. Táto skutočnosť a meškanie legislatívnych pravidiel sú dôvodom prečo implementácia OPISu v SR zaostáva. Ďalší časový posun spôsobila samotná dĺžka procesu verejných obstarávaní, a tak hmatateľnejšie výstupy vyhlasovaných výziev a predkladaných žiadostí o nenávratný finančný príspevok sa začali prejavovať až v rokoch 2009 a 2010.

5. ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

Informatizácia spoločnosti má prierezový a komplexný charakter a týka sa mnohých stránok života ľudí a spoločnosti. Nevyhnutnou podmienkou informatizácie spoločnosti je moderná infraštruktúra IKT. Vybavenie a prístup domácností k počítačom a prienik IKT do podnikania, využívanie internetu a podiel širokopásmového pripojenia sú dôležitými indikátormi, ktorých podcenenie môžu byť vážnou prekážkou rozvoja *eGovernmentu*. Postavenie Slovenska v medzinárodných hodnoteniach využívania IKT a rozvoja predpokladov informačnej spoločnosti naznačujú relatívne nízku mieru zapojenia informačno-komunikačných technológií do procesov socioekonomického života.

V rámci každoročného hodnotenia stavu a pokroku budovania *eGovernmentu* v EÚ sa Slovensko nachádza dlhodobo na posledných priečkach. Na druhej strane Slovensko dosiahlo 4. najvyššie priemerné tempo rastu za roky 2004 až 2009, čo svedčí o relatívne vysokej miere dobiehania v tejto oblasti. Rozvinuté sú najmä elektronické služby pre podnikateľov; rozvoj služieb pre občanov zaostáva. Medzinárodné komparatívne hodnotenia však tiež naznačujú, že i keď infraštruktúra *eGovernmentu* na Slovensku zatiaľ nedosahuje priemer EÚ, dopyt po jej využívaní je (v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ) nadpriemerný. V rámci stratégie rozvoja elektronických služieb VS by mali byť prioritné tie úradné záležitosti, ktoré majú potenciál byť široko využívané, ako sú napríklad: vyhľadávanie pracovného miesta, podanie dane z príjmu, registrácia motorových vozidiel, alebo sociálne zabezpečenie. V smere využívania elektronických služieb VS by sa tiež mala zlepšiť propagácia a informovanosť občanov.

Aj keď výdavky zo štátneho rozpočtu na túto oblasť neboli v posledných rokoch zanedbateľné, ich efekt na výsledné hodnotenia nie je uspokojivý. Dôvodov pomalého rozvoja procesu informatizácie VS v SR môže byť viacero:

- slabá previazanosť a koordinácia riadenia realizovaných úloh informatizácie VS;
- nedostatočná politická podpora informatizácie VS;
- nízka interoperabilita dátových fondov;

- nedostatočne formovaný právny rámec informatizácie VS;
- nedostatočná koordinácia vytvárania technologicko-komunikačnej infraštruktúry VS.

Najnovšie národné strategické dokumenty v oblasti IS a eGovernment tieto prekážky identifikujú a naznačujú progres smerom ku koordinovane riadenému procesu IS. Hlbšia integrácia IKT do štátnych politík v oblasti ako zdravotníctvo, vzdelávanie, sociálna inklúzia, bezpečnosť, znižovanie energetickej náročnosti a pod. je nevyhnutným predpokladom zvyšovania kvalitatívnej stránky konkurencieschopnosti a životnej úrovne občanov SR.

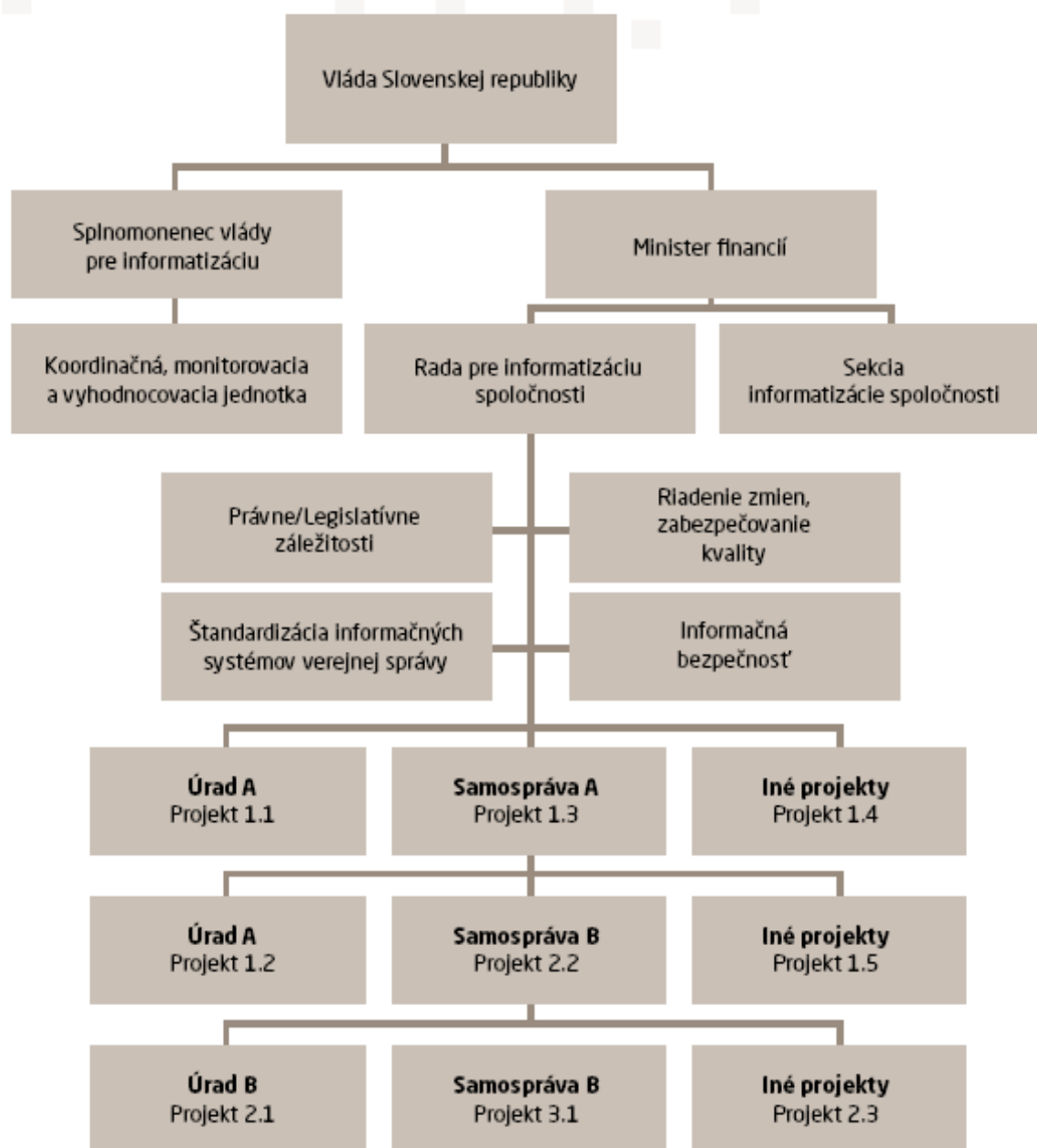
Medzi kľúčové projekty, ktoré by mali byť implementované do roku 2013 patria projekty ako napríklad: elektronická identifikačná karta, základné identifikátory, elektronizácia základných číselníkov a registrov (register fyzických osôb, register právnických osôb a podnikateľov, register priestorových informácií, register adries), dobudovanie základných prístupových zložiek (ústredný portál verejnej správy, kontaktné centrum, integrované obslužné miesta) a spojzdenie spoločných modulov ústredného portálu verejnej správy (Identity and Access Management, platobný modul, eDesk modul, notifikačný modul, modul elektronického doručovania, eForm modul, modul centrálnej elektronickej podateľne, modul dlhodobého ukladania elektronických registratúrnych záznamov). Realizácia vyššie uvedených projektov by mala zabezpečiť efektívne a jednoduché prepájanie informačných systémov jednotlivých úsekov VS na úrovni štátnej správy aj samosprávy. Realizácia eGovernmentu na Slovensku nesmie zabúdať ani na priority EÚ v tejto oblasti akými sú budovanie internetu založeného na otvorených platformách a štandardoch vytvorenie nového modelu pre správu internetu a posilnenie pozície EÚ na medzinárodných fórach ovplyvňujúcich globálny IKT vývoj a projekty vedúce k energetickejši účinnosti tzv. zelenej infraštruktúre.

PRÍLOHY

PRÍLOHA 1

Organizačný model riadenia informatizácie verejnej správy

Prameň: Stratégia informatizácie verejnej správy SR.

PRÍLOHA 2
**Hodnotenie krajín EÚ podľa elektronizácie verejných služieb
(E-government availability – supply side)**

Krajina	2009	2007	2006	2004	Poradie krajín v roku 2009	Priemerné tempo rastu v % (2004 – 2009)	Poradie krajín podľa priemerného tempa rastu*
Belgicko	70	60	47	35	15	26	12
Bulharsko	40	15	:	:	27	:	:
Česká republika	60	55	30	30	20	31	9
Dánsko	84	63	63	58	9	14	20
Nemecko	74	74	47	47	14	19	16
Estónsko	90	70	79	63	7	14	19
Írsko	83	50	50	50	10	22	13
Grécko	45	45	30	32	25	15	18
Španielsko	80	70	55	55	11	14	21
Francúzsko	80	70	65	50	11	17	17
Taliansko	70	70	58	53	15	10	24
Cyprus	50	45	35	25	24	27	11
Lotyšsko	65	30	10	5	18	139	1
Litva	60	35	40	40	20	20	14
Luxembursko	68	40	25	20	17	52	5
Maďarsko	63	50	50	15	19	86	2
Malta	100	95	75	40	1	40	6
Holandsko	79	63	53	32	13	37	8
Rakúsko	100	100	83	72	1	12	22
Poľsko	53	25	20	10	23	79	3
Portugalsko	100	90	60	40	1	37	7
Rumunsko	45	35	:	:	25	:	:
Slovinsko	95	90	65	45	5	29	10
Slovensko	55	35	20	15	22	55	4
Fínsko	89	67	61	67	8	11	23
Švédsko	95	75	74	74	5	9	25
Veľká Británia	100	89	71	59	1	19	15
EÚ 27	74	59	:	:	:	:	:
EÚ 15	81	68	56	49	:	:	:

Prameň: Vlastné spracovanie podľa EUROSTAT (2011); okrem Bulharska a Rumunska.

PRÍLOHA 3

Kategorizácia služieb eGovernmentu a im prislúchajúce úseky verejnej správy

Služby pre občanov		
Kategória služieb	Popis služby	Úsek správy
Daň z príjmov fyzickej osoby – občan	Podanie daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby	dane a poplatky
Osobné doklady	Získanie občianskeho preukazu, cestovného pasu a vodičského preukazu	občianske preukazy, cestovné doklady, oprávnenia na vedenie motorových vozidiel
Evidencia vozidiel	Prihlásenie všetkých vozidiel do evidencie na okresnom dopravnom inšpektoráte o ktorých orgán schvaľujúci technickú spôsobilosť vozidla alebo typ vozidla rozhodol, že musia byť evidované a opatrené evidenčným číslom	evidencia cestných motorových a prípojných vozidiel
Oznámenia polícii	Oznámenie prokurátorovi, vyšetrovateľovi alebo policajnému orgánu o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin krádeže. Trestným činom je pre spoločnosť nebezpečný čin, ktorého znaky sú uvedené v trestnom zákone	ochrana verejného poriadku, bezpečnosť osôb a majetku
Oznámenie o presťahovaní	Ohlásenie miesta, začiatku a ukončenia pobytu občana na území Slovenskej republiky	evidencia obyvateľov
Prihlásenie na vysoké školy	Prihlásenie uchádzača o štúdium na vysoké školy	vysoké školy
Príspevky soc. zabez. (dávky v nezamestnanosti)	Poskytovanie dávky v nezamestnanosti. Dávka v nezamestnanosti je dávka sociálneho poistenia, ktorou štát prispieva občanovi na zabezpečenie príjmu v dôsledku nezamestnanosti	štátne sociálne dávky, sociálna pomoc
Príspevky soc. zabez. (prídavky na deti)	Poskytovanie prídavku na dieťa. Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka ako príspevok štátu občanovi na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa	štátne sociálne dávky, sociálna pomoc
Príspevky soc. zabez. (príspevky pre študentov)	Poskytovanie štipendií študentom vysokých škôl zo štátneho rozpočtu	vysoké školy
Príspevky soc. zabez. (náklady na zdravotnú starostlivosť)	Úhrada nákladov na zdravotnú starostlivosť	zdravotná starostlivosť a ochrana zdravia
Stavebné povolenia	Získanie stavebného povolenia pri stavbách každého druhu, bez zreteľa na ich stavebno-technické vyhotovenie, účel a čas trvania, pri zmenách stavieb, najmä pri prístavbe, nadstavbe a pri stavebných úpravách.	stavebný poriadok a územné plánovanie okrem ekologických aspektov
Úradné výpisy z matriky (rodný list, sobášny list a iné matričné udalosti)	Získanie úradného výpisu z matriky o niektorých matričných udalostiach (napr. o narodení, o uzatvorení manželstva) a iných skutočnostiach rozhodujúcich pre zistenie alebo overenie osobného stavu, najmä údaje o osvojení, určení rodičovstva a o rozvoze manželstva (ďalej len „matričné udalosti“)	matričné veci

Vyhľadávanie pracovného miesta	Poskytovanie informácií o voľných pracovných miestach pre uchádzačov o zamestnanie a záujemcov o zamestnanie	politika trhu práce a koordinácia politiky zamestnanosti
Verejné knižnice	Vyhľadávanie a rezervovanie si špecifického informačného nosiča (CD, kniha, ...) v katalógoch verejných knižníc	Knihovníctvo
Zdravotnícke služby	Interaktívne poradenstvo o poskytovanej zdravotnej starostlivosti s možnosťou objednania sa na návštevu k poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti	zdravotná starostlivosť
Katastrálne služby	Poskytovanie elektronických služieb z katastra nehnuteľností pre občanov	Kataster nehnuteľností

Služby pre podnikateľov		
Kategória služieb	Popis služby	Úsek správy
Colné vyhlásenia	Podávanie colného vyhlásenia	Colníctvo
Daň z príjmov právnickej osoby	Podanie daňového priznania k dani z príjmov právnickej osoby	dane a poplatky
Daň z pridanej hodnoty	Podávanie daňového priznania k dani z pridanej hodnoty.	dane a poplatky
Povolenia životného prostredia	Získanie povolenia na vykonávanie podnikateľskej činnosti od orgánu štátnej správy v oblastiach majúcich vplyv na životné prostredie.	Posudzovanie vplyvov na životné prostredie
Registrácia právnickej osoby	Registrácia právnickej osoby v Obchodnom registri	Súdy
Sociálne dávky pre zamestnancov	Podávanie výkazov poistného a dávok nemocenského poistenia za zamestnancov od zamestnávateľa do Sociálnej poisťovne	nemocenské poistenie, úrazové poistenie, dôchodkové zabezpečenie
Verejné obstarávanie	Realizácia obstarania tovaru, prác a služieb prostredníctvom metód a postupov verejného obstarávania používaných obstarávateľmi pri uzatváraní verejných zmlúv	verejné obstarávanie
Vykazovanie štatistických údajov	Poskytovanie údajov Štatistickému úradu Slovenskej republiky požadovaných na štatistické zisťovania zahrnuté v programe štátnych štatistických zisťovaní	štátna štatistika
Katastrálne služby	Poskytovanie elektronických služieb z katastra nehnuteľností pre podnikateľov	Kataster nehnuteľností

Prameň: Národná koncepcia informatizácie VS.

P R Í L O H A 4**Operačný program Informatizácia spoločnosti
(Východiskové a cieľové hodnoty prioritných osí)****Prioritná os 1.**

Nosným pilierom sledovania implementácie prioritnej osi 1 a opatrenia Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb na centrálnej úrovni sú ukazovatele, zadefinované na úrovni OPIS pre roky 2007 – 2013.

T a b u ľ k a 1

Názov ukazovateľa	Východisková hodnota ¹	Cieľová hodnota
On-line dostupnosť 20 základných verejných služieb ²	20	100
Časová úspora pre občanov v dôsledku zavedenia 20 základných verejných služieb ³	0	40
Počet vytvorených pracovných miest	0	370
Počet vytvorených pracovných miest obsadených mužmi	0	148
Počet vytvorených pracovných miest obsadených ženami	0	222
Počet projektov	0	37
Počet zavedených elektronických služieb dostupných online	0	498
Počet organizácií verejnej správy zavádzajúcich systémy e-Governmentu	0	16

¹ V prípade, že nie je dostupný údaj za rok 2007, uvedie sa posledný dostupný údaj.

² V %.

³ V hodinách.

Nosným pilierom sledovania implementácie prioritnej osi 1 a opatrenia Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb na miestnej a regionálnej úrovni sú ukazovatele, zadefinované na úrovni OPIS pre roky 2007 – 2013.

T a b u ľ k a 2

Názov ukazovateľa	Východisková hodnota ¹	Cieľová hodnota
On-line dostupnosť 20 základných verejných služieb ²	20	100
Časová úspora pre občanov v dôsledku zavedenia 20 základných verejných služieb ³	0	40
Podiel obyvateľov s prístupom k integrovanému obslužnému miestu na celkovom počte obyvateľov ⁴	0	85
Počet vytvorených pracovných miest	0	1 000
Počet vytvorených pracovných miest obsadených mužmi	0	400
Počet vytvorených pracovných miest obsadených ženami	0	600
Počet projektov	0	40
Počet zavedených elektronických služieb dostupných online	0	211
Počet organizácií verejnej správy zavádzajúcich systémy e-Governmentu	0	1 484
Počet sprístupnených integrovaných obslužných miest	0	1 200

¹ V prípade, že nie je dostupný údaj za rok 2007, uvedie sa posledný dostupný údaj.

² V %.

³ V hodinách.

⁴ V %.

Prioritná os 2.

Medzi oprávnené aktivity v rámci Prioritnej osi 2 a opatrenia *Zlepšenie systémov získavania, spracúvania a ochrany obsahu zo zdrojov pamäťových a fondových inštitúcií* patria: podpora manažmentu súvisiaceho s riadením systémov získavania, ochrany a spracovania obsahu; elektronizácia pamäťových a fondových inštitúcií (vybavenie inštitúcií potrebným hardvérom a softvérom, sieťami a IKT technológiami); nákup informačných zdrojov (databáz, práv na zverejňovanie informácií a pod.); dokumentácia prejavov nehmotného kultúrneho dedičstva vrátane dokumentácie tradičných zručností a elektronizácia týchto poznatkov; zlepšenie spoľahlivosti prevádzky informačných a komunikačných systémov; zlepšovanie databázových systémov pamäťových a fondových inštitúcií a systémov v oblasti kultúry; zlepšenie stavu protipožiarnej ochrany, elektronickej ochrany a vnútorných podmienok (klimatizácia a uloženie zbierkových predmetov, knižných a archívnych dokumentov a podobných chránených fondov) pamäťových a fondových inštitúcií, priamo súvisiacej s digitalizáciou; realizácia výsledkov výskumov v oblasti masovej deacidifikácie lignocelulózových nosičov informácií v pamäťových inštitúciách, priamo súvisiace s digitalizáciou; zlepšenie technologického a technického vybavenia laboratórií, konzervátorských a preparátorských pracovísk pre odborné ošetrovanie, konzervovanie a reštaurovanie predmetov a špecializovaných fondov (knižných, archívnych a iné) úzko súvisiacich s informačno-komunikačnou infraštruktúrou získavania, spracovania a ochrany obsahu; obnova budov, pracovísk a zariadení pamäťových a fondových inštitúcií na národnej úrovni a dobudovanie chýbajúcich špecializovaných pracovísk priamo súvisiacich s digitalizáciou a informačno-komunikačnou infraštruktúrou získavania, spracovania a ochrany obsahu; informatizácia vedeckých knižníc ako multifunkčných kultúrnych a informačných centier; vytvorenie siete vybraných akademických, špecializovaných a vedeckých a verejných knižníc s ich informačným prepojením na vedu, výskum, rozvoj inovácie a podnikania, reformu učebných osnov a vzdelávania; podpora ďalšieho spracovania, prístupňovania a využívania dát a poznatkov pamäťových a fondových inštitúcií (PFI) v praxi, pri výskume a pri tvorbe inovatívnych projektov, vo vyučovacom, vzdelávacom, plánovacom a rozhodovacom procese na školách, úradoch, podnikateľskom sektore a verejnosťou; výskum, príprava a reinstalácia stálych expozícií registrovaných múzeí a galérií národného významu – inovácia a prezentácia obsahu; vybudovanie siete výskumných, dokumentačných a interpretačných centier rómskej kultúry; podpora zvyšovania spoločenského vedomia o kultúrnom, vedeckom a intelektuálnom dedičstve Slovenska, podpora vzdelávacích, osvetových, informačných a odborných aktivít súvisiacich s realizáciou opatrenia.

Nosným pilierom sledovania implementácie opatrenia *Zlepšenie systémov získavania, spracúvania a ochrany obsahu zo zdrojov pamäťových a fondových inštitúcií* sú ukazovatele, zadané na úrovni OPIS pre roky 2007 – 2013.

T a b u ľ k a 3

Názov ukazovateľa	Definícia	Východisková hodnota ¹	Cieľová hodnota (2013)
Podiel zverejneného zdigitalizovaného obsahu PFI z celkového digitalizovaného obsahu PFI	Podiel zverejneného zdigitalizovaného obsahu PFI z celkového obsahu PFI, pričom celkový obsah PFI v kontexte Prioritnej osi 2 OPIS predstavuje celkový počet zdigitalizovaných objektov ako sú vykázané v rámci indikátora Počet zdigitalizovaných objektov ²	0	30
Počet vytvorených pracovných miest	Počet nových pracovných pozícií vytvorených v inštitúcii prijímateľa / partnerov realizáciou projektov, ktoré sú priamym výsledkom ich ukončenia	0	39
Počet vytvorených pracovných miest obsadených mužmi	Počet nových pracovných pozícií vytvorených v inštitúcii prijímateľa / partnerov realizáciou projektov, ktoré sú priamym výsledkom ich ukončenia a sú obsadené mužmi	0	16
Počet vytvorených pracovných miest obsadených ženami	Počet nových pracovných pozícií vytvorených v inštitúcii prijímateľa / partnerov realizáciou projektov, ktoré sú priamym výsledkom ich ukončenia a sú obsadené ženami	0	23
Podiel používateľov elektronických služieb v kultúre na celkovom počte internetovej populácie	Podiel osôb, ktoré za sledované obdobie použili elektronické služby v kultúre, ktoré sú výsledkom projektov, na celkovom počte internetovej populácie ²	0	25
Počet on-line dostupných služieb v kultúre	Počet on-line služieb v kultúre, t. j. služieb prístupných alebo doručovaných prostredníctvom platforiem používajúcich najmä webové služby prístupné cez počítačové siete. Vo vzťahu k digitalizácii ide o služby, ktoré napomáhajú sprístupňovať digitálne objekty, ďalej sú to elektronické služby umožňujúce nad digitálnym obsahom vykonávať ďalšie operácie a všetky služby, ktoré kultúrne inštitúcie vykonávajú zo svojej podstaty a sú prevedené do elektronického prostredia	0	5
Počet projektov	Počet úspešne zrealizovaných projektov	0	8

¹ Rok 2006.² V %.

Nosným pilierom sledovania implementácie opatrenia *Digitalizácia obsahu pamäťových a fondových inštitúcií, archivovanie a sprístupňovanie digitálnych dát* sú ukazovatele, zadané na úrovni OPIS pre roky 2007 – 2013.

Tabuľka 4

Názov ukazovateľa	Definícia	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
Počet vytvorených pracovných miest	Počet nových pracovných pozícií vytvorených v inštitúcii prijímateľa / partnerov realizáciou projektov, ktoré sú priamym výsledkom ich ukončenia	0	153
Počet vytvorených pracovných miest obsadených mužmi	Počet nových pracovných pozícií vytvorených v inštitúcii prijímateľa / partnerov realizáciou projektov, ktoré sú priamym výsledkom ich ukončenia a sú obsadené mužmi	0	66
Počet vytvorených pracovných miest obsadených ženami	Počet nových pracovných pozícií vytvorených v inštitúcii prijímateľa / partnerov realizáciou projektov, ktoré sú priamym výsledkom ich ukončenia a sú obsadené ženami	0	87
Počet zdigitalizovaných objektov (obrazy, textové dokumenty, zvukové záznamy, audiovizuálne záznamy, 3D objekty)	Počet objektov kultúrneho dedičstva (obrazy, textové dokumenty, zvukové záznamy, audiovizuálne záznamy, 3D objekty), ktoré sú výsledkom procesu digitalizácie ¹	142,3	3433,5
Počet projektov	Počet úspešne zrealizovaných projektov	0	10
Počet vytvorených špecializovaných digitalizačných pracovísk	Počet špecializovaných digitalizačných pracovísk vytvorených počas realizácie projektov	0	5

¹ Počet v tisíckach.

Prioritná os 3.

Nosným pilierom sledovania implementácie opatrenia *Rozvoj a podpora trvalo udržateľného využívania infraštruktúry širokopásmového prístupu* sú ukazovatele, zadefinované na úrovni OPIS pre roky 2007 – 2013.

Tabuľka 5

Názov ukazovateľa	Východisková hodnota (2007) ¹	Cieľová hodnota (2013)
Penetrácia širokopásmového internetu (prípojky na 100 obyvateľov)	3	30
Počet vytvorených pracovných miest	0	80
Počet vytvorených pracovných miest obsadených mužmi	0	32
Počet vytvorených pracovných miest obsadených ženami	0	48
Počet obyvateľov potenciálne pripojiteľných s príspevom národných projektov	0	300 000
Počet obyvateľov potenciálne pripojiteľných s príspevom OPIS PO3 celkom	0	650 000
Počet novopripojených obyvateľov na širokopásmový internet	0	105 000
Počet novopripojených domácností na širokopásmový internet	0	30 000
Počet projektov	0	200

¹ Pokiaľ nie je údaj za rok 2007 k dispozícii platí posledný dostupný údaj.

Prioritná os 4.

Nosným pilierom sledovania implementácie opatrenia *Technická pomoc pre RO OPIS* sú ukazovatele, zadefinované na úrovni OPIS pre roky 2007 – 2013.

Tabuľka 6

Názov ukazovateľa	Východisková hodnota	Cieľová hodnota (2013)	Cieľová hodnota (2015)
Percento pracovníkov RO, zapojených do systému celoživotného vzdelávania ¹	0	100	100
Počet vypracovaných štúdií	0	2	2
Počet vytvorených pracovných miest	0	25	25
Počet vytvorených pracovných miest obsadených mužmi	0	10	10
Počet vytvorených pracovných miest obsadených ženami	0	15	15
Počet projektov	0	2	2

¹ V %.

Nosným pilierom sledovania implementácie opatrenia *Technická pomoc pre SORO OPIS a PJ OPIS* sú ukazovatele, zadefinované na úrovni OPIS pre roky 2007 – 2013.

Tabuľka 7

Názov ukazovateľa	Východisková hodnota	Cieľová hodnota (2013)	Cieľová hodnota (2015)
Percento pracovníkov SORO, zapojených do systému celoživotného vzdelávania ¹	0	100	100
Počet vypracovaných štúdií	0	12	12
Počet vytvorených pracovných miest	0	55	55
Počet vytvorených pracovných miest obsadených mužmi	0	24	24
Počet vytvorených pracovných miest obsadených ženami	0	31	31
Počet projektov	0	2	2

¹ V %.

Horizontálne priority:

Nosným pilierom sledovania implementácie horizontálnych priorít informatizácie spoločnosti sú ukazovatele, zadefinované na úrovni OPIS pre roky 2007 – 2013.

Tabuľka 8

Prioritná os	Názov indikátora	Počiatočná hodnota	Cieľová hodnota
1. Elektronizácia verejnej správy	Počet zavedených elektronických služieb dostupných online	0	709
1. Elektronizácia verejnej správy	Počet organizácií verejnej správy zavádzajúcich systémy e-governmentu	0	1 500
1. Elektronizácia verejnej správy	Počet sprístupnených integrovaných obslužných miest	0	1200
2. Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry	Počet on-line dostupných služieb v kultúre	0	5
3. Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu	Penetrácia širokopásmového internetu	3	30 ¹
3. Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu	Počet novopripojených obyvateľov na širokopásmový internet	0	105 000
3. Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu	Počet novopripojených domácností na širokopásmový internet	0	30 000

¹ Zdroj OECD.

Nosným pilierom sledovania implementácie horizontálnej priority *trvalo udržateľného rastu* je súbor merateľných ukazovateľov, ktoré sú súčasťou systému koordinácie a implementácie tejto horizontálnej priority na roku 2007 – 2013.

T a b u ľ k a 9

Prioritná os	Názov indikátora	Počiatočná hodnota	Cieľová hodnota
1. Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb	Počet vytvorených pracovných miest	0	1 370
2. Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry	Počet vytvorených pracovných miest	0	192
3. Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu	Počet novopripojených obyvateľov na širokopásmový internet	0	105 000
3. Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu	Počet vytvorených pracovných miest	0	80

LITERATÚRA

CASACUBERTA, D. (2007): *Digital Inclusion: Best practices from eLearning*. eLearning Papers, no. 6. ISSN 1887-1542.

Európska komisia (2010): *Digitálna agenda pre Európu*. Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. KOM(2010) 245, EC, 2010.

Európska komisia (2010): *Digitizing Public Services in Europe: Putting ambition into action*. EC, 2010.

Európska komisia (2010): *Europe's Digital Competitiveness Report*. EC, 2010.
<http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/documents/edcr.pdf>.

Európska komisia (2010): *ICT Country Profiles*. Commission staff working document, Vol. 2, Brussels, 17. 5. 2010.

EUROSTAT (2011): Online databáza Eurostatu.

MF SR (2009): *Prieskum stavu informačnej bezpečnosti vo verejnej správe v SR*. Ministerstvo financií SR, KPMG na Slovensku, 2009.

MF SR (2010): *E-government – prieskum spokojnosti s e-službami verejnej správy*. Ministerstvo financií SR, 2010.

ITU (2010): *World Telecommunication/ICT Development Report 2010*. Monitoring the ASIS Targets, International Telecommunication Union, 2010.

SEI (2010): *Best practices for National Cyber Security: Building a National Computer Security Incident Management Capability*. Software Engineering Institute, June 2010.

Štatistický úrad SR (2011): *Databáza RegDat – Informačno komunikačné technológie*, <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>>.

The Economist Intelligence Unit (2010): *Digital economy rankings 2010: Beyond e-readiness*. <http://graphics.eiu.com/upload/EIU_Digital_economy_rankings_2010_FINAL_WEB.pdf>.

United Nations (2011): *United Nations E-Government Survey 2010: Leveraging e-government at a time of financial and economic crisis*. United Nations: New York. ISBN: 978-92-1-123183-0, on-line verzia <http://www.unpan.org/egovkb/global_reports/08report.htm>.

World Economic Forum (2010): *Global Competitiveness Report 2010 – 2011*. WEF, Geneva, 2010, ISBN-13: 978-92-95044-87-6.

Strategické dokumenty SR:

Politika informatizácie spoločnosti v SR (MVRR SR)

Stratégia informatizácie spoločnosti v podmienkach SR a Akčný plán (MF SR)

Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 (Podpredseda Vlády SR pre ekonomiku)

Stratégia informatizácie spoločnosti na roky 2009 – 2013 (MF SR)

Cestovná mapa zavádzania elektronických služieb verejnej správy (MF SR)

Stratégia informatizácie verejnej správy SR (MF SR)

Strategické ciele eHealth - kľúčový nástroj informatizácie verejnej správy v oblasti zdravotníctva na Slovensku (MZ SR)

Národná stratégia SR pre digitálnu integráciu (MF SR)

Priebežné vyhodnotenie plnenia Národnej stratégie SR pre digitálnu integráciu za rok 2009 (MF SR)

Operačný program informatizácia spoločnosti a Programový manuál Operačného programu Informatizácia spoločnosti (Úrad vlády SR)

Občianska zodpovednosť a spolupráca. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2010 – 2014 (Úrad vlády SR)

Národná stratégia pre informačnú bezpečnosť v SR (MF SR)

Národná koncepcia informatizácie verejnej správy (MF SR)

Linky:

<http://portal.gov.sk/Portal/sk/Default.aspx>

<http://www.opis.gov.sk>

<http://informatizacia.gov.sk>

<http://opz.health-sf.sk>

<http://www.nsrr.sk>

<http://www.czechpoint.cz>